

STORIA DELLA MUSICA

ההיסטוריה

XXVI

רבן כראובן, אן האקה הי'ו (טו) - בריסן האוקיאן אום, ג'י'ה.

שער ועמוד תווים בכתב ידו
של מוצרט, מתוך "מיסת
סולא מניס". אונסבורג, בית
מוצרט.

— משפחת מוצרט (1780-1781). י. נ. דה לה קורצ'א.
זאלצברג, מוזיאון מוצרט.

קונטרסטים מביצים ביותר ומהויה מיכרה של חוויות מהעשרה ביותר בהיסטוריה של המחשבה האנושית.

כל דור ודור טיפל במוצרט, וכל אחד גילה בו משהו חדש ורונה. ומעבר למחיצה של כתיבה, שנראה כאילו היא מכירה הכרה עמוקה את מתנת האלוהים בספונטניות המוחלטת ביותר, מצא הדור תשובה על השאלות השונות של תקופת

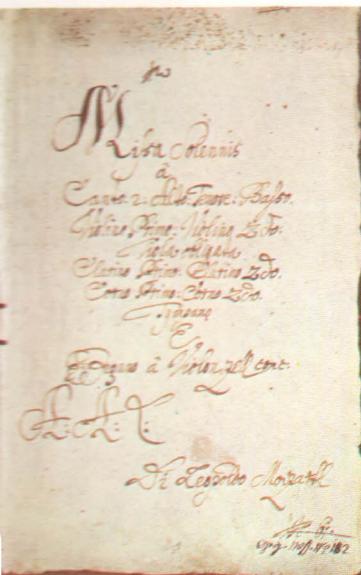
דבר זה ניתן לקבוע לשאנו מתחילה לעין בדינום הראשונים על מוצרט, באותו הימים שבהם המושיקאי הזה עוד היה מלא חיים ופעילות. הרי זה מוזר, שאחת התכונות הטיפוסיות ביותר של המוסיקה של מוצרט — הבחריות הנחדרת — תוכנה הנראית לנו כוזדות שאין עוררים עליה, נעלמה למגרי מעיניהם של בני-דורו. הדינום בעניין זה מרובים: יש רואים את "דון גובאני" כיצירה כבודה משומנת הציללים בה, ולעתים קרובות ממשים את מוצרט בכך שכותב מוסיקה "מובלט ומזרה", שבאורחות שלו לא ידע למצוא את שיווי המשקל בין כלים וקולות. דינום אלה במרוצת הזמן נהפכו על פיהם, אך ביסודם לא היו בלתי-מוסדיים. הבה וניתן

ולפangan אמדיאוס מוצרט: גיבוש מוסיקלי ראשיוני

אף אחד מגדולי גאניה של האנושות, איןנו מופיע מחותב בהירות כה גדולה כМОצרט. חיוו היו פשוטים, כביכול חסרי בעיות מטידות, נעדרי דראמות פסיקולוגיות מרגניות; הם נעו בשלווה עם עליות וירידות של שמחה ותoga, הרואה לעתים מזנקת בכוח רב, השניה לא הרגשה מעולם באורה טראגי. ואף על פי כן, מתחת לבחריות הרובה, מתחת לשקיפות הגבישית, מסתירה המוסיקה של מוצרט

ימ הגודלים קבעו לנו ארבעה, חמישה ואך שמונה ימים מראש, אף יאבדו את ההדר כל הנבראות האצילות נ פאוד למראה זריזתו, וудין לא נשתי אדם איינו סבור, כי אכן כש' א' יצא מדור הרגיל', מכתביו של ליופולד

שער ועמוד תווים בכתביו של מוצרט, מtoc'ק „סולאמניס“. אוגסבורג, בית מוצרט.

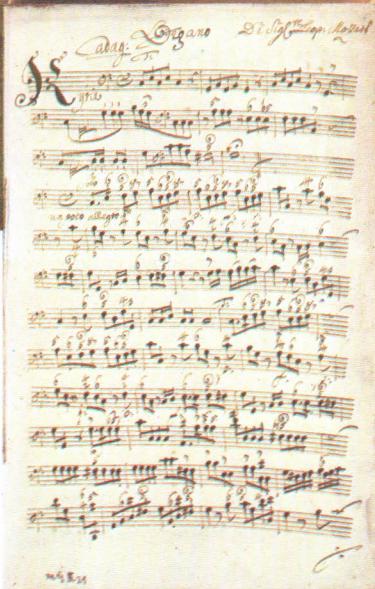
—1780, "משפחת מוצרט" (1781). נ. דה לה קראז'א. זאלצבורג, מוזיאון מוצרט.

קונטרסטיטים מביצים ביותר ומהווה מיכרו מהעשירות ביותר בהיסטוריה של המחשבה

כל דור ודור טיפול בmozart, וכל אחד מהו חדש ורונה. ומעבר למחיצה של כתבי כאלו היא מכירה הכרה עמוקה את מתנו בספונטניות המוחלטת ביותר, מצא חן על השאלות השונות של תקופה.

דבר זה ניתן לקבוע כאשרנו מתחילה הרשונים על מוצרט, באותו הימים עסיקאי הזה עוד היה מלא חיים ופעיל מוזר, שאחת התכונות הטיפוסיות ביותר של מוצרט — הבחרות הנחדרת — תכו לנו כוודאות שאין עוררים עליה, נעל מעיניהם של בני-דורו. הדיוונים בעניין זו יש רואים את "דון ג'ובאני" כיצירה חדשה הציללים בה, ולעתים קרובות מא מוצרט בכך שכותב מוסיקה "מובללו שבאפרות שלו לא ידע למצוא את שיווי כלים וקולות. דיוונים אלה במרוצת הזמן פיהם, אךabisdom לא היו בלתי-מושדים.

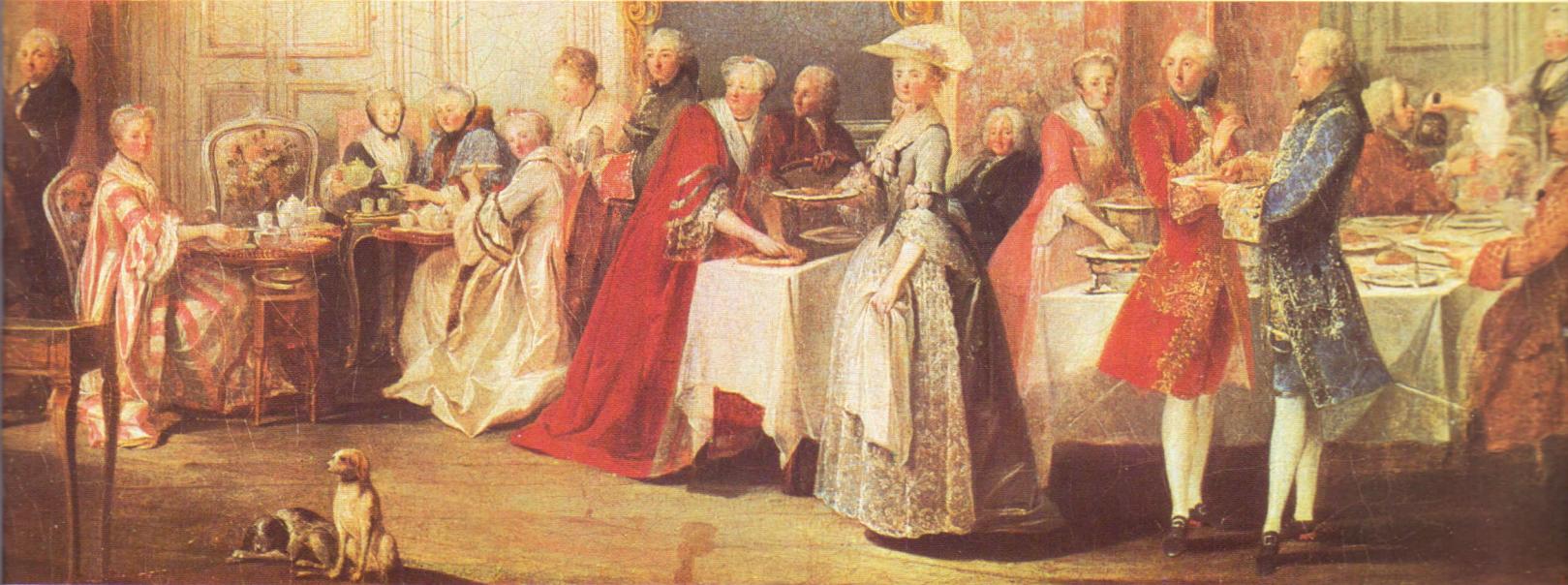

"האנשים הגדולים קבועו לנו פגימות ארבעה, חמישה ואך פילו שמונה ימים מראש, מחשש פן יאבדו את ההז דמות. כל הבכירות האצילות נדהנות מאווד למראה זריזותו של בני, וודיעין לא פשטי אדם אחד שאינו סבור, כי אכן כשהרונו הוא יוצא מגדר הרגיל". (מתוך מכתביו של ליופולד מוצרט).

ולפנג אמדיאוס מוצרט: גיבוש מוסיקלי ראשוני

אף אחד מגדולי גאוניה של האנשות, איינו מופיע מחוות בבחירות כה גדלה כmozart. חייו היו פשוטים, כביכול חסרי עוויות מתרידות, נעדרי דראמות פסיכולוגיות מרגיניות; הם נעו בשלווה עם עליות וירידות של שמחה ותוהגה, הרaussה לעיתים מונקת בכוח רב, השניה לא הרגשה מעולם באורה טראגי. ואף על פי כן, מתחת לבחרות הרבה, מתחת לשקייפות הגבישת, מסתירה המוסיקה של mozart

„מוֹצָאָרֶט הַצְּעִיר מְגַנֵּן בְּחַדְרוֹ“
של הנסיך קוֹנְצָ' אֲפָרֶס
(1766) מ.ב. אֲולְיוֹוִיָּא פָּרָיס.
מוֹזִיאָן לוֹבָר.

מכנה „טעם“ וגאטא „שעשוע“ אינו אלא כשרון החמץ צאה הבלתיירגיל של הזאלצברוגי, שהושווה לאמנות העתיקות של יוון הקלאסית, אבל בניגוד לה הוא אינו בהיר ואינו ניתן להגזרה על נקללה, כי בו יש תמריות דושמשומיות של אור וצל, של אירוניה מלגלגת ועצבות קודרת, שהם אחד הסודות המופלאים ביותר באמנותו של מוצארט.

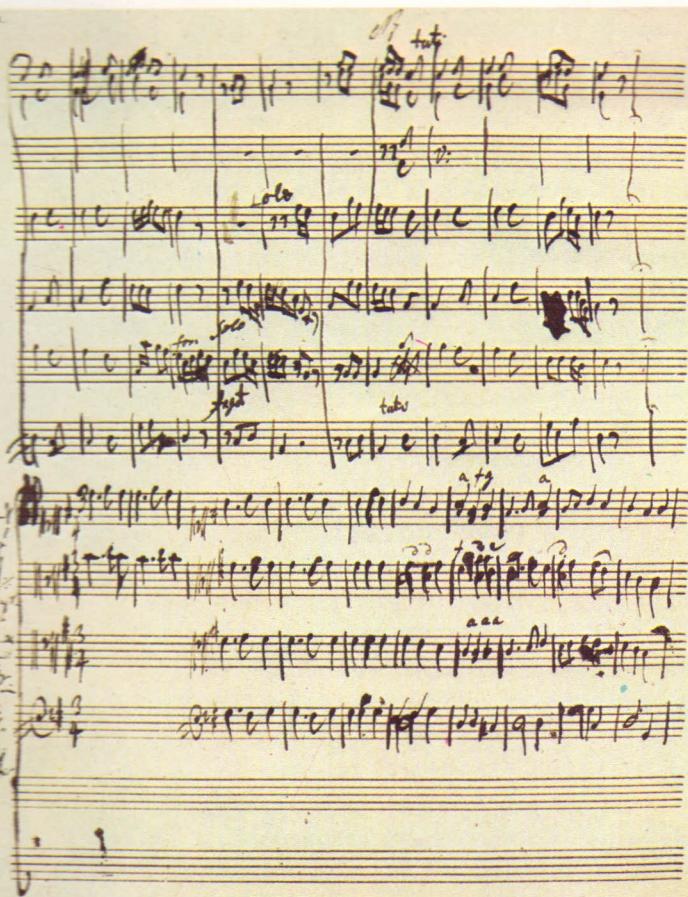
קשה לקבל מושג על דודערכיות זו של מוצארט, על אייזון מופלא ויחיד בmino בין אלגנטיות אפלולנית לבין משב של יציר המגעה לעתים עד כדי טראגיות קודרת. תמיד קשה להזור למבוקים הנסתורים של הקשרו. אף על פי כן אנו יכולים לתת לעצמנו דין וחשבון לפחות על חלק מן המיציאות המשוכבת בcz포תנו על מעמדו ההיסטורי המוחך בmino של המוסיקה.

ואכן, מוצארט נולד בתקופה בה נתבסס הסגנון האלגנטטי ביסוס מלא, ועברית עליו גם תמורה עמוקה לעומת הסגנון הסימפוני הטיפוסי. בן חמיש היה מוצארט כשכתב היידן קבוצה בת שלוש סימפוניות שנשאו את השמות: „בוקר“, „צחרירם“, „ערב“. בשטח האופראי שלטה האופרה האיטלקית, ובצדק, בכל רחבי אירופה, הוזות ליויפין המפוסל של האריות וליבר המבייע תשוקת תענוגות של השורה המלודית החמה. אך בניגוד ל„אופרה קוֹנְצָ' אֲרָטוֹ“ כבר התחלו מتأسيים חדשים לבצבץ מכל העברים. ראמו כבר כתוב את רוב הטרגדיות שלו, ואילו „אופריאס אַוּרְוִידִיקָא“ של גלוק הוזק בווינה ביום שולפנגאנג היה בן 6. המוסיקאי הצער השתגנל במידות מופלאה

את הדעת רק על בעיות האיזון בין הקולות והכללים. אותו קשר מופלא הושג על חשבונו שלטוונו האבסולוטי של הקול, שבאותו השניים ניצחו נצחון מוחלט את התזמורות המלווה. לעומת זאת משתפת התזמורות של מוצארט בזכרה חייה בהרצאה כלית, והיא מועלית לדרגת מלא תפkid ראשון, כשותה במעלה לזרע בבלתייר-ולעתים אף עדיפה עליו. דבריה עלול להישמע בבלתייר-מושבן לאוזניים הרಗילות לערך של משטחים מצולליים פשוטים יותר, אלמנטריים יותר, ומנו ההכרח שהדבר יישמע כמעשה רצוני מיותר, כהכבד בלתי-צדקת על הנושאים, שהכל הכירו ביופים.

מתוך דבריהם של המבקרים רבים, שראו במוצארט פסנתרן מצוין, מאלתר גדול מאוד, מלחין שעיר באידיאות גאוניות אך לא מסודר ולא שיטתני, נציג שני משפטים חוביים, נדרים ובודדים, הנשי מעיים בסימנים, בלתי-צפוים, מבשרי עתיד. נאazon: לדברי היידן, שכtab בהתפעלות לאביו של מוצארט: „אני אומר זאת לפני האלים, איש כבוד, כי בנד הוא המלחין הגדול ביותר שאני מכיר באופן אישי או לפניו. יש לו טעם, ונוסף לכך ידיעה גדולה של הלחנה“. נתה אוזן לגאטא, שהיא הרASON שחש באינטואיציה את הדודערכיות המופלאה של המוסיקה של מוצארט. „השעשוע רק מרפרף על פני השטח; בעומק שולטת הרצינות.“

שני המשפטים אשר ציטטנו חשובים לא רק משום שהם נימנים עם ההכרות הראשונות בנוונו של מוצארט, אלא גם משום שהם מטילים אור על התכוונות היסודיות של המוסיקה שלו: מה שהיידן

דפים מתקופת נאולו (1764) מתוארים באנו, גאנטנרטאטנטומורו. גם בחיבור מיצורים: סונאטות לשני כינורות ולבאס, מוסיקה דתית לעת מצוא, מיצורים כלים קטנים. סמוך לתקופה בה נולד וולפנגאנג כתוב לייאופולד "שיטה ללימוד הנגינה בכינור", יצירה DIDAKTIKA בעלת חשיבות מרובה, שצתה למחודרות רבות. אין ספק שם של לייאופולד היה משתמר גם בלי האור החוזר אליו מן הבן, בזכות יצירה זו המגלה, נוסף על בקיאות בטכניתה של הנידון, גם היכשרה תרבותית גדולה וכשרונו ספרותי בלתי-ירגיל.

בשנת 1757 קיבל לייאופולד את התואר "מלחין החצר", ובשנת 1762 היה "סגן המנצח של הקאפאלה". השכלתו וכשרונותו המוסיקליים המצוינים עוררו בלביו שאיפה לקבל את משרתת מאסטטרו די Каапала", אך זו נמסרה תמיד לאחרים: לאיטלקים ג'וזאפה פראנצ'סקו לולי, דומאנסיקו פיסקיאטי ולואצ'י גאטטי, שבוזדיי לא הגיעו לרמתו של לייאופולד, אך זכו ליתר הערכה. לייאופולד לא היה בעל אופין נוח. ההכרה בעדיפותו האינטלקטואלית הווודאית על אנשי החוג המוסיקלי של זאלצבורג גרמה לכך שיסתגר בבדידות קודרת וזועפת. כשרונותו הוכרו, אך למשעה — כשהיה מדובר במשרת או בתפקיד אחר — היו מברקרים מישחו אחר עלייו. הסטייגנותו הייתה, ביסודו, גאויה; ואילו תודעתו המוסרית הנוקשה — פרי חינוך קפדו — הפקה לשגעון ממש, ופעמים רבות הציגו לראווה. מצד שני לא היה יכול לוותר על היתרונות הכלכליים שהיו כורכים במישרה שמלוא, והתפרצויותיו היו מלאות לעתים קרבות מושעות בהתנצלויות בפומבי, שהיו עוד יותר משפילות, מושות

לכל הסגנונים המגוונים שריחפו באוויר; אך הכל, אפילו כשהוא נראה מנוגד למראית-יעון, הופך בידי מוצרט למשהו משלו; למשל, שם אמן ניכרים בו היטיב עקבות הסגנון האיטלקי, או האנגליטאני, או הגרמני, או הרפטני, או שובארט, של ג'ולוק או יהאן כריסטיאן באך או של סמארטיני, של האב מארטיני או של היידן — הוא תמיד מוצרטני, אם כי לא קל להסבירו במילים.

הבה ננסה לעקוב אחריו אותה הרفتקה בלתי-רגילה של הרוח, שגרמה להתחוות סגנונו של מוצרט, ונלווה תחילתה את הילד במסעותיו ובפגישותיו.

אבי של מוצרט. — קודם כל הערה על מורה הראשון, מבחינות רבות העיקרי, של וולפנגאנג: האב.

לייאופולד מוצרט נולד באוגסבורג ב-14 בנובמבר 1719. הוא היה בןו של כורץ-ספרים. אבי יעדו לכמורה, ושנות ילדותו עברו עליו בקתרדרала של אוגסבורג. כאן למד, נסף על הלטינית ולימודי הדת, גם מוסיקה, ועד מהרה העתינו לייאופולד הצעיר צומר מקהלה ואחריך כעוגבאי. לאחר מות אביו, עבר לאלצבורג כדי להמשיך את לימודיו התיאולוגיים באוניברסיטה, אחריך נטש את לימודיו הדת ולמד משפטים. בinctiyim, כיון שלא היו לו אמצעיים, נכנס לעבוד כ"שרת ומוסיקאי" בשירותו של הרוזן יהאן באפטיסט טורן-אלאסאינה מטאסטי. לאחר שנתש את לימודיו באוניברסיטה — הוא אףילו גרש מן האוניברסיטה משום שלא היה תלמיד חרוץ ביותר — הקדיש את כל זמנו למוזיקה, והצטרף ככנר

דפים מתוך "גאלימנטיאס" (1764) מאת ו. א. מוצרט, האם, גאנטנטאמזויואום.

אופרה זו של מוצרט משנות הנעורים מכילה ארונות ומחרות מקוטעים, העורכים כך, שתוד השמעתם ברכילות יוץ רים הקונטראסטים המהירים אפקט קומי.

لتזמורת הקאפֶלה של הארכיהגמון. שם השתעש גם בחיבור מיצרים: סונאות לשני כינורות ולבאס, מוסיקה ذاتית לעת מצוא, מיצרים כלאים קטנים. טומך לתקופה בה נולד וולפגאנג כתוב ליופולד "שיטה ללימוד הנגינה בכינור", יצירה דידקטית בעלת חשיבות מרובה, שזכה למחזרות רבות. אין ספק שהוא של ליופולד היה משתمر גם ביל האור החוזר אליו מן הבון, בזכות יצירה זו המגלת, נוסף על בקיאות בטכניתה של הנידון, גם הקשרה תרבותית גודלה וקשרו ספרותי בלתייריגלי.

בשנת 1757 קיבל ליופולד את התואר "מלחין החצר", ובשנת 1762 היה "סגן המנצח של הקאפֶלה". השכלתו ו才能ונו המוסיקליים המצויינים עוררוobilvo שאיפה לקבל את משרת "מאאסטרו די קאפֶלה", אך זו נסירה תמיד לאחרים: לאיטלקים ג'וזפה פראנצ'סקו לולי, דומאנקו פיסקיאטי ולואמי גאטוי, שבוזדיי לא הגיעו לרמותו של ליופולד, אך זכו ליתר הערכה. ליופולד לא היה בעל אופי נוח. ההכרה בעדיפותו האינטלקטואלית הווודאית על אנשי החוג המוסיקלי של זאלצבורג גרמה לכך שישתגר בבדידות קודרת וזועפת. שרונגותו הוכרו, אך למעשה — כשהיה מזובר במשרה או במתן אותה כבוד — היו מבקרים מישחו אחר עלייו. הסתייגותו הייתה, בסודה, גואה; ואילו תודעתו המוסרית הקשה — פרי חינוך קפדו — הפכה לשגעון ממש, ופעמים רבות הציגו לראوها. מצד שני לא היה יכול לוותר על היתרונות הכלכליים שהיו כרוכים במישרה שמילא, והתפרצויותיו היו מלות לעיתים קרובות בתנצלויות בפומבי, שהיו עוד יותר משפלות, מושם

כנונים המגוננים שריחפו באוויר; אך הכל, שהוא נראה מנוגד למראית-יעון, הופך בידי יעקבות הסגנון האיטלקי, או האנפוליטאני, תטי, או הגרמני, ומיד ברור על תורתם של ריסטייאן באך או של שוברט, של גלוק או ארטיני, של "אב" מרטיini או של הייזן — עד מוצרטי, אם כי לא קל להסבירו במילים.

ה נסה לעקב אחריו אותה הרפתקה בלתי-ל הרוח, שגרמה להתחוות סגנוו של מוצרט, חילה את הילד במסעותיו ובפגישותיו.

וז של מוצרט. — קודם כל הערה על מרו מהчинות רבות העיקרי, של וולפגאנג: האב.

ופולד מוצרט נולד באואסבורג ב-14 בנובמבר 1717. הוא היה בנו של כורץ-ספרים. אביו מורה, ושנות ילדותו עברו עליו בקטאדראלה סבוג. כאן למד, נסף על הלטינית ולימודי מוסיקה, ועד מהרה הציגין ליופולד הצער קלה ואחריך כעוגבאי. לאחר מות אביו, לצבוג כדי להמשיך את לימודיו התיאולוגיה סיטה, אחריך נטש את לימודי הדת ולמד ביןתיים, כיוון שלא היו לו אמצעיים, בבוד כ-שרת ומוסיקאי" בשירותו של הרוזן אפטיסט טורו-אלסאסינה מטאקסי. לאחר תלמידו באוניברסיטה — הוא אףilio גרש ניבריסטה מסוים שלא היה תלמיד חרוץ הקדיש את כל זמנו למוזיקה, והצטרף לכינ

ՀԱՅՈՒԹ ԵՎ ՀԱՅՈՒԹ ԱՐԵՎ ԱՐԵՎ : «ԱՆԼԻՇ
ԱԼԿ Ի ԱՐԱԿ ԵՎ ԱՐԱԿ ԱՎԱՐԵԾ ԱՐԵՎ
ԱԼԿԵՆԳ ՀԱՅՈՒԹ ԱՐԵՎ ԼԻ ԼԱՐԵՎ
ԿՈՎԱՐ ԱԲ ԱՐԵՎ ԵՎ ԿՈՎԱՐ ԵՐԵՎ ԽԻ
ԼԵՎ ՀԱԿ ԱՐԱԿ ԱՐԱԿ ԱՐԵՎ ԱՐԵՎ ԱՐԵՎ

ՀԵՐ ԱՐԵՎԱԿ ԻՎ ԱՇԽԱԼ.

ԱԿԱՆ ԱՎԱԼ ԱՐՁԵՒ. ՀԵՋԱ ԱՐՋԱ ԱՐՋԱ ՃՐԵԼ
ԾԽԾԱՇԽՆ ԱՐՁԵՐ՝ ԼՍԾ ԸԱՅ ԱՐՁԱՆ ԼԵՄ.
ԹԵՂԱ ՀԵՋ ՀԱԼ Ի՛ ԾԽԾԱՇԽՆ ԾԱՇԾ ԸԱՅ ԻԳ
ԾԼ-ԱԲՀՆ ԸԱԽ ՃՈՒ ԱԲԻՇԾ ԻԳ ԽՆՃՏԱԼ. ԽՃՏԱԼ
ԽԱ ԱՅՆ ԱՎԱՐԵՄ — ԱԿԱ ՀՈԽՄԱԴ ՃՐԵՋ ԽԱ
ԸՆԽԱԾ ԱՐԵ 2974 — ԱՐՃԵՆԵՐ Ի Ա ԱՐՃԵ

ՀՆ ԱՇԽԱՑՎ.

ՏԵՂԱԿ ՀԵՂԱԿՈ. ԵԾԸ ԽԵց ԱՎԱՆ ՑԽԼ ԽԱԼԵՐ ԹԳ ՄԵԴԱԼԼԵ-ԼԽԱԿ ԲԼԱԿԱԿ' Խ Ը Ե ՄԱԼՍ ՄԵԴԱԼԼԵ ԼՅՈ ԵՐԱԿ ՇԱԼԵ' ՔՀԱՇԱԼԱԿ' ԽԱԼԱ ՀԾՆ ԼԵ ՀԱՅ ԱԼԱԾԱԿ' ԽԼ ՀԾԵ ԹԸԼ ՀԾԵԼ; ԽԾ ՍՕ ԱՐՃԱ ԽԽՈ ՇԱԼԱԿ ԻԳ ԱՎԵԼ. ԱՎԵՐՆԵՐ ՅԵԼ ԱՐ ՅԵԼ ԿԱԾԿ ԱՎԵՐՆԵՐ ՀԱՅ ԱԼԱԾԱԿ ԽՆ ԱՎԱԿ ԻԳ ԱՎԵՐՆԵՐ ՄՐԱԿ, ԻՀԿՈ. ԱՎԼ ՀԿԿ ՎԱՐ ԻԳԱ ՀԵՋԱՎԵՐ ԱՎԵՆԱԿ ԻՀԿՈ' ԱՎԵՐՆ ԽԽՈ ԻԳ ՀԵ Կ Թ ԱՎԱԼՈ ԼԽԱԼԵԿ ԸՆՎԱԿ. ՎԻՆ ՎԱԽ ԸՆՎԱԿ ԽՎ ԱՎԵՐՆԵՐ ԱՎԵՐՆԵԿՎԱԿ' ԱՎԵՎԿ ՀԿԽԵԼ ՎԵԼ ԱՐՃԱ ԵԼ ՀԵՐ Ե ԵԿ ԹՃԵԾ ԽԵՎԾ ԹՃՐ ԽՎԼ. ԽՎԼ ԱՎԵՎԿ ՎԵԼ ՀԱՎԵՆԱԼ Կ ԵՎԵՎ ԵՎԵՎ' ԼՅԱ- ԱՎԵՎ ՎԵԼ ԻԳԱ ՍԵՎԱԼ ԽԵՎԵՐԿ. ԱՎԼ ՀԿԿ ԱԼԵԳՆՎ ԱՎԵՎԵԿ ԵՎԵՎԱԼ ՃՃՈ ՃՃՈ ՀԵՋԱՎԵՐ' ԵՎԵՎԱԼ ԻԳ ԱԼԱԾԱԿԱԿ ԱՐԿԱ ԵՎԼ ԱՎԵՎ' ԽՎԼ ՀԵՎ ԹՃՐԱԿ ԱՎԵՎ Կ ԳԼԵՎՆՎԼ ԵԼԵՎ ԻԼ ԱՎԱ ՀՃՈՒ Գ ԵՎԵՎ ԵՐՆԻԵՎՆԵ. ԻԳ Ե ԵՎԱ ՀԿԽԵԼ ԱՎ Խ ՅԵԼ ԻԳԼԱ' ԽԼՆՎ Ե ԱՅ ԼԵԼ ԽԵԼ ԽԱԼ ԵՎԵՎ ԱՎԵՎԱԼ Կ ԵՎԵՎ ԻԳ ԱՎԵՐՆԵՐ ԱՎԱԼ. ՎԵԼ ԵՎԱԾԱԿ ՀԵՎ ԱՎԵՎԱԼ ԵՎԵՎ' ԾՆՎԼԿ' ԻԼ ԱՎԱ ԱՎԵՎԱԼ ԱՆՎԱԼԵԿ. — ՀԿԽԵԼ ԵԼ ԹՃՐԱ

ԵԱՐ' ԽՈ Ը ԾԵԼՆ ԼՀԱԿՈ ԱԿԵՇՆ ԱՅԱ' ԻԳ ԱՆ. ՀԼԻ ԵՅ ԹԱՎԱ ԳԼՈՒ ԱՎԼԵԼՆ ԱԼԲԻՆ ՆԽԵՄ' ԱՎ-
ՀԿ Ե՛ ԷԼԼՆ ՂՆ ԱՎԱ ԱՎԵՐՆԵՇ ՇԽԱ ՀԱԼԱՇՆ
ՂՆ ԽՄԵ ԷԼ ՄԱԼԻ ԹԱՅԵԼՆ ԻԳՌ ԱԼԵ ԱԼ. ԽԵ
ԱՐԵՆԼԱ' ՂՆՈՒ ԹՔՆ ԽԵ ԹԵԼԵ ԱՎՐԱԿՈ' ԱՎԵԼ
ԼՀԱԿՈ ՋԼԵԼ ԱՆ ԾՈՒ ՔԼԱԽՈՃԿ. ԱՎԵՐՆԵՇ
ԽՆ' ԼԻՄԱ ԱՇ ՀԿԻՎԸ ԽԵՒ ԽՈՒ ՏԵՇԸ'

10

ՀԵՂԱՆ ՀԵՂԻ ՇԱԽԱԿԵՐ ՄԱՅՈՒՆ ԹԳ ՄԱԼ ԽԵԼ ԹԳ
ԼՐԻՑ ԸԿԵ ԹԳ ԽԵԼ' ԹՆԼ ՀԱ ԽԱ ԼԳԱ՛: ԽԱՐ ՇԱ
ՀԱ ԸԿ ՆԳՆ ԽԵԼ՛ ՄԱ ՄԵԼԸ ԹԳ ԱԼԳԵՐՆԵՐ ՔԵՂ
ՀԱ՛ ՊԱՆԴԵՐ ԵՐԵՎԱՆ ՄԱՏԻՐԱԿ. ՆԼ ԵՐԼ ԹԵԼ
ԱԼՎԱՆ ԳԵԼ ԾԽԱ՛ ՀԱ՛ ԾԽԱ՛ ՃԵԼ ԼԱՋԱ՛
ՄԵԼԸ ԹԳ ԱԿԸ ԶԱԽԱ՛ ԱՐԵՎԱՐ ԾԱ՛ ԹԳ ՀԵՆԻՑԼ՛
ՀԱ՛ ԱՎ ԼԱԼ ԱԼԵՎՆՌ. ԼԵԼ ԲԵՌ ԽԱԼ ՄԱ ՄԱ
ԱԼՎԱ՛ ԳԵՂԻ ՎԱԼԵՐ ՇԱԸ ԾԱ՛ ԾԱ՛ ԱԼԴԱ՛Ռ' ԼԱ՛
ՆԼ ՆԼ ԱԼԵՎՆ ՄԵՐՆ ԾԱ՛. ԱԼԳԵՐՆԵՐ ՄԵՐԱ

Digitized by srujanika.

ՀԱՅ ԵԽՈՒ ԱԽԾ ՇՈՒՐ ԽԱՎ ԱՃՔԻ ԲԼ ՀԽԾ
ԱԿԿԱ ԲՀԾ ՇԽՎԱ ԵԽՈՒ ԱԽԾ ԱԿԿԱ ԵԽԾ:

ԱԿԱՐԱԾԵ ԲԳ ՇԽՎԱՀՈՇ ԱԿԼԼ ՀԵԼԼՈ-
ԵԵ ԱՐԱԿ ԱԼՔՆԼ Է ԷՃՔՐԼ ԲԳ ԱՎԵՏԱԼ
ԱԳԱՀ. ԵՆԼԱԼ ՍԴԻ ԲԳ ՇԱԼ ԱՎԵՆԱՀՆԱ ՇԱԼ
ԱԼՆԱԼԿ ԲԳ ԱՎԵՆԵՇ Է ԿԱԼԱՇՆ ԱՎԵԿԿ ԱՆ-
ԴԱՇ ԳԱԼՔՆԼ. ԽԱՎԵԼ ՀԵ Ա ԱՎԵՇ ԵՐԵՎԱՆ
ԷԼՎ ԲԳ ԱՎԵՇ ԵՐԵՎԱՆ ԵՆԼԼԵՇ! ՄԵՎԱՆ ԱՎԵԿԿ-ԵԿԿ-Շ
ԱՌ ԳԼ ԵՐԵՎԱՆ ԱԼՎԱՆԳՆԵՐ ԱՐԵՎԵԼ ԵՎԼԼԵՎ-Կ

የዚህ አገልግሎት የሚከተሉ ስም ይህ.

ԱՐԵՐՈՒ ՀԱՇՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼԱՆ ԱՐԵՎԻ ՀԵ, ԱՐ-
ԵՐԵՎԱՆ ԱՎԱՐ ԱՎԱՐ ՃԱՆ — ՄԱՐԵՎ ԱԼՎԵԴԱՆ ԽԵ
ԶՀԵԼ ՇԱՀԱՆ. ՄԱՅԱՆ ՊԱՐԱԿԱ ՀԻ ԱՎԵՐԱԿԱ ՎՈՐԱԿԱ
Հ "ԱՎԵՐԱԿԱ ԼԻՎԱՆԵՐԻՆ", ԲԳ ԵՎԸ ՊԱԼԵՐԱՆ ԵՐԵՎ
ԽԻ ՆԵՐԵԼ ԱԼ ԱՎԱՐԵՎ — ԽԵՌ ԼԵՆ ԽԵՌ ԵԱՆ ԵՎԵ
ՃԱՆ ԱԼ ԸՆԿՐԵՎՎ — ՊԱՐԱ ՋԱՎԵՐԵՆ ՄԱՐԵՎ —
ԽԱ ՇԱԽԵԼ ԲԳՆ ԱՎԵՎ ՀԵ ՀԴԱ ԱԼ ԱՎԵՐԱՆ ԽՕ ԱԼԱ-
ՆԻՑ ԱԼԱՎԵՆԻ՝ ԱՎԵՎ ԵՐԵՎ ԵԿԱՄ ԵՎԵԼ. ԽԼ ԽԵ
"ԱՎԵՐԱԿԱՆԵՐ", ԲԳ ԵՎԵԼ ԱԼԵՎ ԱԽԱՆ ՀԱՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎ
ՇԱՀԱՆ. ԱՎԵՐԱԿԱ ՊՐԱ ՀՎԱՐԵՎ ԵՐԵՎ ԳԵՎ ՄԵՐ
ԽԵՌ ԵՎԵԼ ԱՎԵՎԱՆ ԼԱՅՈ ԵՎ-ՃԱՎԱՆ ԱՅ-ՃԱՎԱՆ ԱԼՆԱԼ
ԱԼՐԵՆԱ՝ ԽԵ ԲԳ ԱՎԵՐԱԿԱ ՀԵՎԵ ԽԵՎ ԽԱԼ

ՃԱՎԵԱ ԽՈ. ՀՅԱԼԻՎԸ ԱՀՆ ԱՎՃԱՐԵԱ.

ԱԿ ՇԱՏԸՆ ԽԵ ԱՎԾ ԻԳ ԵԼԸՆ ԽԱՆԾԲ ԽԻԾ
ՃԱԾ ՄԱ ԱՐՆՆ ԾԿԾ ՆԵ ՇԱԼԾԾ ԱԼՄ ՀԵՋԸ-
ԵՐ՝ ԱԿ ԱՂՆ ԱՎԵՐԳՐԱԿ ՇԱ ԱՅՆ ԱՆԻ ԿԱԾԱՒ
ԱՅՋ ԱԼՐԱ. ՃԱԼ ԱՌԱՋԻ ՅԵՋԸ ԽԻԾ ԵՎԸ-
ԱՎԾԸ ՀԵ ԱՐ ԱՎՃԱԿ: ԱՅԱՆ ԱՐԾԾԱԿ ԻԳ
Շ-Է ԾԿՆԴԱՆ ԱՎԱ ՀԱՎՎԵԼԼ ՇԵ ՀԱՐՀ ԽԵ

ԱՐԵՎԻ ՏԵՍՔ ԱԽՈՒԿԻ.

ԱՐԵ ԲՀԱՅ ՀՆ ԵՎԱԿ ԽԸ ԱՐԿ ԱՎԵՐ ԲՀԱՅ ԵՐԵ
ԱԼՄԱ ՇԱՄԱ ԵԼ ԿԱՆԱ. ԵՎ ԱՐԵՎԻ ԱՆՎԵՐ ԵՎԵ
ԵՎԵՎՈ ԽԼԵՎ ԽԼԵՎ ՄԱԿԱ ԼԱՎԵՐ ԱՎԵՐ ԵՎԵ

„גברת צעירה“, תדופיס מן המאה ה-18 מילאנו, אוסף התדופיסים העירוני על שם בארטאראל.

מתוך „שבועה פיננסיסט“
(1769) מאת ג. א. מוצרט —
וינה, וספריה הלאומית ה-
אוסטרית.

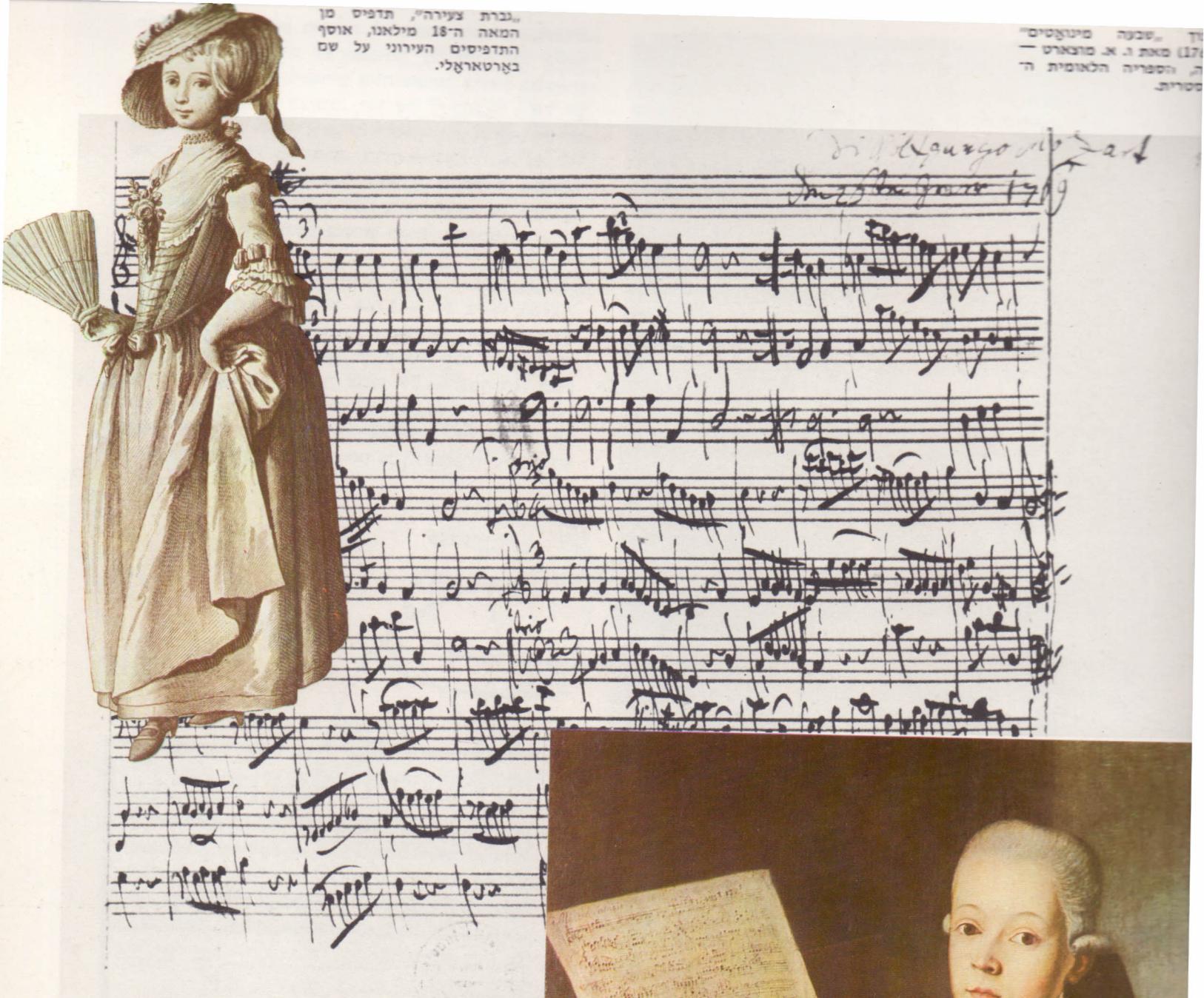
mozart בגיל 11 ליד הפסנתר
(1767—1766) ת. האלבולינג —
זאלצבורג, מוזיאון מוצרט.

בבריסל חיבר וולפנגאנג „אלאגרו לפסנתר“
(a 9 K)*, שהמיבנה שלו כבר יותר מלא ומורכב. סמן
לשלהי השנה הגינו לפאריס.

ליישבה בפריז, פרט לכך שגם בה חזו כל
אותם נילויים שבהתלהבות — מלויים הצלחה כספית
טובה, דבר שגורם שמחה רבה לליופולד — נודעת
חשיבות רובה משום שהוא מצין את המגע הפורה
הראשון של וולפנגאנג עם מוסיקאי מצוין, יהאן
שוברט, וראשית ההשתחררות מהשפעתו של האב.

* יצירותיו של מוצרט מצוטטות כאן ביצירוף מספרו
בקatalog של יצירותיו, שערך לודוויג קאכאל (K), ושעודכן בשנת
1937 בידי אלפרד איינשטיין.

mozart בגיל 11 ליד הפסנתר
 (1766-1767) ת. האלבליין.
 זאלצבורג, מויזיאון מוצארט.

בבריסל חיבר וולפנגאנג „אלגרו לפסנתר“
 (K 9 a)*, שה邇בנה שלו כבר יותר מלא ומורכב. סמוֹן
 לשלהי השנה הגיעו לפaris.

ליישבה בparis, פרט לכך שנשנה חזרו כל
 אותם גילויים שבהתהבות — מלוויים הצלחה כספית
 טוביה, דבר שגורם שמחה רבה ליאופולד — נודעת
 חשיבותו הרבה משום שהיא מצינית את המגע הפורה
 הראשון של וולפנגאנג עם מוסיקאי מצוין, יהאן
 שוברט, וראשית ההשתחררות מהשפעתו של האב.

* יצירותיו של מוצארט מצוטטות כאן בצירוף מספרינו
 בקטלוג של יצירותיו, שער לודוויג קאכאל (K), ושובדן בשנת
 1937 בידי אלפרד איינשטיין.

ԵԿԱՏԵՐԻՆԱ

ԷՇԱ ՀԱՅՈՒ ՀԱՅՈՒ ԵՎ ԱՎԱՐԱՐԱԿ ԱԼԵՎԻ ԱՎԵԼ
ԱՀՈՒ : ԽԵ ԱՐԵՆ ԱԳ ԱՆԱՆ ԸՆԴԱԿՆ' ԱԼՎԵՆԻ
ՀՈ ԽԱԼԵՎԾ ԱԳ ԿԱՎԵԼԵՆ ԱՎԱՐԵ ԵՎԱ-
Ծ ԼԱԼԱՅ' ԵՎԵ ԱԽԱՆ ԱՅԵ ԱՐԱԼԵ ԵՎԵ ԱՆԱԼ-
ԱՎԱՐԵԿ ԱՎԵՎԵ ԱԳ ԿԱՎԵԳԾՈ՛ ՊԵՏԵՎ ԵՎԵ

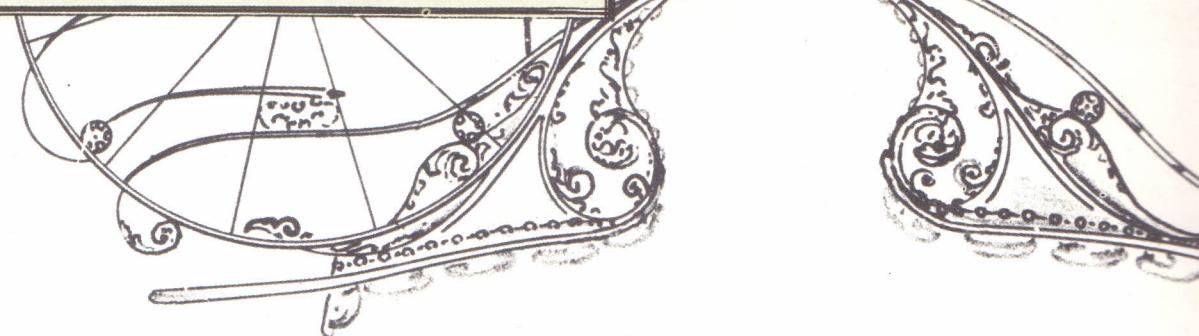
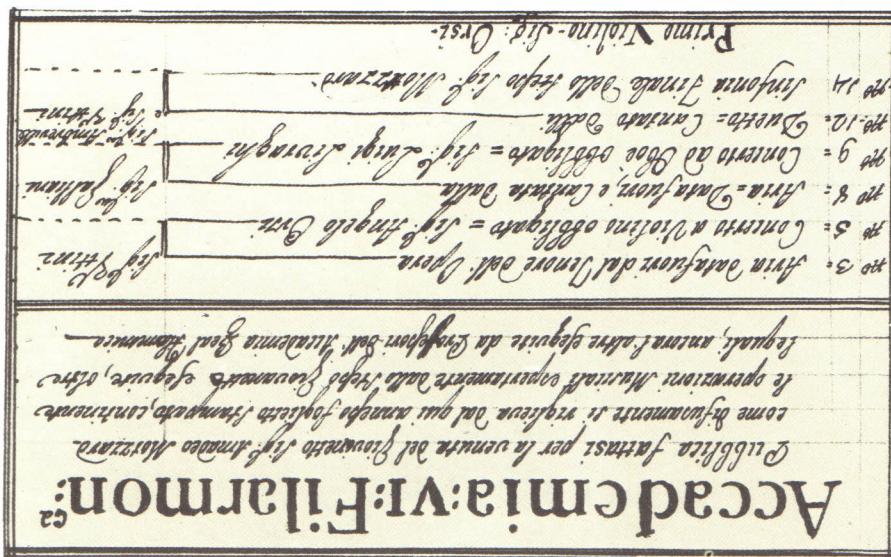
ԱԵԽԸՆՔՆ ԱՅ ՀՐԱՎՈՇՎԱՐ ՀԱՅԻ ՀՆԹՈ ԸՄ ՃԱ

ԱԼԱՌ՝ ԽԼԵՆԴՐԿՇ՝ ԱԼԾ ԽՎԱԾ ԵՐԵ ԽԵ՛ ԱԼԸ
ԳԼԼԱԾ ԽՎՈ ԱԾ ՔՋԵՄ. ԼԼ ԽՆԵ ԱԼԳԵ՛Մ ՀՆԼ
ՄԽ ԱՎԼ ԸՆ: ԼԼ ԲԱԼԿԵ՛Մ ԱՐԵ՛Մ ԱԾ ԽՎԱԾ
ԱՐՏԼ ԲԱՌ՝ ՅՇ ԱԽՆԼ ԵԼՎԱՆՆԼ ՏՐԼ ԵԼԼ ԱԾ

ԱԳԸ ԱՐԵԼՈ ԸՆՎԱԼԻ՛ ՀԱԿԿԱԿԱԾՈՒ՛ ԵՐ-
ԱՐԵԼՆԵ ՀՆ ՀԵՂ ԳԵԾԵ ԵԽԼԻՆ ԱԼԵ ԵՐԵՒԱԳԵԼ -
ՔՅՈ ԲԵ ԱԿԱԾՈՒ՛ ԵՒ Հ ԱՆՑ ԵՎԼԱԾՈ ՆԿ -

ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԱՎԱՐԱՐ ԻՆՉ ԱՆԴ.

ԱՐԵՍ ՅՈՒ ՀԵԿ ԼԵ-ԽԱ ՀՀԱԼԼՈ ԼԱՐԱՄ
ԱՎԱՐԱԾԵ ԵԵՐ - ԱՐԱ ԱԼԵ ԱԼԵՐԱ ԱԼԱԿ -
ԵՇ ԼԻՉ ԼԵՎԱ ԱԵՐ ՏԵԼ ՀՅԱ ԱՊԵԼ - ԱՎԱՐ
ԽԱՎ-ԽԱՆ ԸՆՍ ՎԱՐ ՑՈՒՄ ԵՆԼԵՐ ԱՅԾ ԵՐԵՎ
ԱՎԱՐԵՎ' ԽԵԼ ԽՎ ԱՐԵՐ ԱՎԼԼԼ ԲԾ ՀՅԱ ԲԳԵՎ' ԼԵՎ
ՋԼԵ ՑԱԳԻԱ ԱՅԾ ԱՎԵՐԵՎ' ԽԱՎ ԱԼ ԵՎԱՎ
ԵՎԵՎԵԼ 99ՀԵ ԱՅ ՀՔԵԼ ՀԽԱ ԱՐՎԼԼ ԵՎԵՎ

ԱՐԱԿՈ ԵԼ ԱԽՆ ՀՀԾՈՅՆ ԼԵԼ ԱՐԵՆԼԱ: "ԱՐԵՆԼԱ
ԱՐԵՆԼԱ ՎԵՐԱԿՈ ԵԼԼԵՐ՝ ԽԵՂՆՔՆ ԽՎԵՐԱԿՈ՛ Ի Բ
ԼԵՆ ԽԵ ԱՎԵՀՈ ԱՎԵՐԳՈ ԲԸՆԵ ԽՆ ԱՎԵԼ
ՏՐԵԼ ԵԼ ԲԳ ԵՆԼ (ԼԽՍ ԽԱԼ 68 — ԸԼ 1). ԱԵՆ
ԿԱՐ ԵՐԵՐ ԼԵԼԵՐ ԲԳ ԱՐԵՆԼԱ. ԵԼ ԱՐԵՐ Ի Բ
ԱՎԵԼԼԻ ԱՎԻԱՐ ԽՕ ԱԽՆ ՀՀԾՈՅՆ ԵՆԼ ԱԽ ԻԼՈ
ԲԸՆԵ ԵԳԵԼԼԼԼ (Յ ԵՆԼԵՐ 5572).

ԵՐԱԾՈՒՅԹ ԲԿ ԽԵՆ ԵՎ ԵՐԱԾՈՒՅԹ ԵՎ ԵՐԱԾՈՒՅԹ ԱՅ ԵՐԱԾՈՒՅԹ ԱՅ ԵՐԱԾՈՒՅԹ

፲፭፻፯፻፳

לְבָנָה תִּשְׁתַּחֲזֶה וְלֹא תִּשְׁתַּחֲזֶה (ק. 23) כוֹנְסֵרָהָתִי הַדְּבָר

ԱՆԴՐԻՎ ԱՅՆԻՐԵՎ ՇԽՎԵԴՐՈՎ ԼՎԵՐ ԹՎ ՀՐԵՎԵ.

ען ווילא ! (ק. 10/15) וילא ! (ק. 55נ) ווילא ! (ק. 77ל) ווילא ! (ק. 11נ)

בהתignum לבולוניה, בימי הסיוו
באיטליה, נתקבלו המוצרטים
בחביבות בלטירנילה. הרוזן
פאלאויצ'יני ערך בארכנו
קונצרט של וולפנגאנג, שלו
זמן את האристוקרטית
הנבחרת של בולוניה ואת
ראשי השלטון המקומי.

תמונה של ו. א. מוצרט.
מאותובה, ספריית האקדמיה
הפליארומונית.

הensus היה כמעט כשלון מבחינה חומרית. נסף
לכז חלו וולפנגאנג ונאנאール במחלת האבעוות,
שהשתוללה באוטם הימים בבירה. אך וולפנגאנג קיבל
הזמן לא כתוב אופרה בשביל התיאטרון החצר, ובחר
נושא קומי של גולדוני, שעבד על ידי מרקו
קולטאליני, La Finta Semplice, «התמיינות המוסווית»
(א. ק. 51). אך אם בשל האינטיגיות של המוסיקאים
האחרים, שחשו מפני התחרויות מצד הילד, או
בעיקר מלחמת החולשה של הליברית ושל המוסיקה —
שኒעה רק הודות למקורה מוצלח — האופרה לא
הזגה.

לגורל שונה זכתה אופרה קטינה גרמנית —
„זינשפיל“, ובה קטיעי מוסיקה המתחלפים עם חלקיים
מדוקלמים — שהזמין אצלו אנטוניו מסטמאר (המגלה
המפורסם של תורת המנגנאות של בעלי החיים)
שביל התיאטרון הפרטני שלו: «באסטיין ובאס-
טיאנה» (א. ק. 50). הנושא לקוח מتوز האופרה הקטינה
המושכלת של רוסו (ראה עמוד 49 — כרך ג') בשם
„הידוני הקפרי“, שאף היא לקחה מן „המשרתת
הגבירה“ של פָּרגולאזי. רק שלוש נפשות מופיעות
בה: צמד נאحبבים, הפונה אל ידוני כפרי פשוט בשם
קולה בבקשת ליישב את הסכסוכים הקטנים בחיה
הניסיאים שלהם. על נושא פשוט זה, המתאים בהחלה
למנטליות של נער בן 13, מתח מוצארט פארטיטורה
חדורה פשוטות נימה מאד; בפיתוח האלמנטורי
של האריות הקצרות מאד — כגון „לידאָר“ בחותם
עמי מובהק — הגיע להטעמות מקוריות ומוצלחות.
גם כיום מאזינים בהנאה לאופרה הזאת, גם מושם
הרכיב המוצלח של התזמורת (כלישות, שני אבותים,
שתי קרנות) ובגלל חוש הקצב המפותח.

פתית, וביחוד באיטלקית, שהיתה אז השפה החשובה
ביוון לגבי מוסיקאי. גם מנקודת-יראות מוסיקלית
היו הלימודים יותר קשים. וולפנגאנג כבר ידע עכשו
לכתוב בבטחון לא מאומץ, אך הקשרתו עוד הייתה
לקויה מבחינות רבות ביחס לשיח הקונטראפונקט.
התוצאות של העמוקות אלה נראהו נטשו זמנית את
הכתיבה הקללה והمبזיקה של התקופה הלונדונית
וינקו השראה ממופעים חמורים יותר, ביחס משל
מייכאל הידן, שি�שב באותה השנים בזאלצבורג.
לדוגמה, החלק הראשון של מעיל דתי «מצות הדיבור
הראשון» (א. ק. 35) — שני החלקים האחרים הם של
מייכאל הידן ואלדאסאר —, ואופרטוירה (א. ק. 34).
באליה מתגלית חיוניות עשיריה. לא כן הדבר בקאנדי
טאטאת התענית „גראפרמיוק“ (א. ק. 42) ובקומדייה
לאטינית „אפולו ויקינטונו“, שניתן להרואה כנסיוון
אופראי ראשון, לא בשל.

הזהעה על נישואי הארכידוכסית של אוסטריה
مارיה יוסאפה עם פָּרדיינאנד מלך נאפולני הנעה
את ליופולד לעורך מסע נוסף לוינה כדי להשתתף
בצורה כלשהי בחגיגות הנישואים.

לעתים קרובות הכלים הסולילים. אלה הם דפים של המצאה נעימה, רעננה ומלאת חיים, עשרה בהברחות גאויות ובנצחיות מאולתרים של גאון מתהווה.

באיטליה. — אך הcharsתו כמוסיקאי — ولو גם של מוסיקאי, שבהתאם לרצונו של ליופולד היה עתיד להקדיש עצמו לקריירה המכינסה היחידה, זו של התיאטרון — לא הייתה שלמה בלי ביקור לימים וחוויות במולדת של המלודרומה, באיטליה.

ולפוגאנג כבר שמע מספר אופרות איטלקיות: של יומאלי, של אלסנדרו סקארלאטי, של ניקולו פיצ'יני,

בשבובו לאלצבורג, זכה מוצרט בזרוי הדפנה הראשונים שהנחיל לו הנסיך שרץ בוינה. "התמונות המוסווות" הוצאה והוא הקנתה לו את התואר — אך לא את המשכורת — של כנר ראשון של החצר. בימיים הוסיף לחבר גם מוסיקה דתית — קבוצה בת שלוש מיסות 49, 65, 66. ק — וגם מיצורים כלים בוצרה של דיווארטימנטו. אלה הם כמעט תמיד מיצרים לעת מצוא, שנכתבו לכבוד ימי הולדת, חגי גות; או סאראננדות, שנוגנו לעתים קרובות תחת כיפת השמיים. במיצורים מעין אלה לא היה צורך להשקי מיום מיוחד בטיפוח הצורה. זהו צירוף של פרקים קצרים — פעים עד עשרה — שבהם בולטים

PRINCEPS CAETERIQUE ACADEMICI PHYLHARMONICI.

Omnibus, et singulis praesentes Literas lecturis, felicitatem.

Uamvis ipsa Virtus sibi, suisque Sectatoribus gloriosum comparet Nomen, attamen pro majori ejusdem maiestate publicam in notitiam decuit propagari. Hinc est, quod hujus nostrae PHYLHARMONICAE ACADEMIAE extimationi, & incremento confidere, singularimque Academicorum Scientiam, & profectum patefacere intendentes, Testamur Domini Wolfgangi Amadei Mozart e Salzburg sub die 10 Mensis Octobris Anni 1770 inter Academiac nostrae Magistrorum Compositores adscriptum fuisse. Tanti igitur Coacademici virtutem, & merita perenni benevolentiae monumento prosequentes, hacce Patentes, Literas subscriptas, nostrique Confessus Sigillo impresso obsignatas dedimus.

Bononiae ex nostra Residencia die 10 Mensis Octobris Anni 1770.

Princeps Petrus Lanz

Accademia Nazionale di Musica di Bononia

Campanerius

ԵՆԼ' ԱՆՁԻ ԽԳԼ' ՇՋԱ ԵԿԱԳԱ. ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ԾՐ ԱԵԼՎ ԱՅԾ ԽՄԼԻ ՀԵԿ Շ' ԱՅՆ ՇԼՈՅՆ
ԱՅ ԱՅՆ' Ը ԱՐԵՎՈ ՄԵԼՅՈ ԱՅԾ ՂՄԾԱՆ'

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՆԵ ԱՎԱՋԸ ԹՀՅՈ ԹԱՐ' և ԱՎԵՍ ԱՎԵՍ ԹԳՆ ԵԼԾ
ԽՎԱԼ ԵԾ ԱԼԵՍ ԽՎՅՈ ԱԼԾ ՆԵ ԹԱԼԵՎՈ ՆԻ
ՀՅԱԼ ՆԵ ՄԱԼԻ ԱՅՆ ԵԼԾ ՕՐԵԼ ՏԵ ԼԱՐԵ՛ ՀԱՅԱ
ԼԵՒԴԻՆ ԱՐԱՎԱՐ ՔՎԱԾ ՆԼ ՀԱՅԵ ԱԼ ԽՎԱՐԱ՛
ՃԼԾ ԵԾ' ԱՎՆ ԵԼՎԱՆՆ ԵՆԼ' ԼԱՆԸ ՄԱՆ
ՆԼ ԱՐ ՃԱԼԱՐ ՃԱԿԱՐ ԿԱՐ ՀԱՐԵ ՄԱԿՃԵ-
ՃՃ ԵԿ ԽՎԱՐ ԵԼՎ ՃԱԼԵ ԵԾ ԽՎԱՐ ԱՎՆ

ԱՅՀ ԼԵԼ ԽՆԼ ՀԱՅՑ ԵՐԻՆ ԱԻՆ ԵԱԼ ԽՄ ԱԿԸ
“ԱՃԱՎԱ” ԼԵՐԵԿՈ ԱՅԻՆ ՄԵՋԱԼԻՇ՝ ԵԵԴԱ ԱԿԸ
ԱԽԱ ԹԳ ԽԱԼԾ ԽԱՆ ԽԱԼԿ’ ԽԵՋ ԳԵԼ ԼԻՆ
ԵՇԱՎԻ ԽՄ ԱԿՏԱԼԻՇ. ԹԳ ՇՇ ՄԵՇԻ ԽԱԼ ՀԵՇԻՇ
ԱԼՆԱԿԱՆԿՈ ՍՆԱԿԱԿՈ ԹԳ ԱԿՏԻՎՈՒ’ ԽՆ ՀՆ ԳԱԼԱԾ
ԱԻՆ ԲԵՐԵՆԼԱ ՀՆ ԱԿՍ ԽԱԼ ՀԵՇԱՆ ԽՄ ԱԿՏԸ
ԱԿՏԸՇ’ ԹԳ ԵՇ ԼԽԱԾ’ ԱԿՏՈ ԱԻՆ ԱԽԱՇ’ ԽՆ

የኢትዮ ህንጻናዎች ተል በርሃውያ.

ԱՎԵՃԵՐԻ ԵՐԵՒ ԱՎԵԿՏԻՄ ԸՆԳԵՐ՝ ԼԿԵ ՀԱՐՄ՝ ՀԵ
ԱՅՆԴԱԼԻ; «Ա ԱՅՆԴԱԼԵԼ;» ԱՐՔ ՄԻՋԱ
ԱՆԼԱՄ ՀԱ ԱԿԽՈՒ ԾՅՈ ԱԽԼԻ ԼԺԱՆԻ: «Ա
ԹԱՐԻ ԱԽԾՈ ԽԳԻ ԲԱԴԻ: «ԱՎԻՐԻ;»! ԼԵՐԱ ՀԵ
ԱԼՈՎԱՆ ԵՅ ԱԽՍ՝ ԵՐԼ ԱԵՐԵՄ ԱՆԼԱՄ ՀԱ
ԱԽԾՈ ՇԱԼԿՆԵԼ՝ ԽՈ: ԱՆԼԱ ԻԿ ԱԳԼԱՆԴԻՄ
ԽԵԶԵԼ ՀԿԻԵԼ: «ԱԼ ԻԿ ԼԵԼՈ ԽԳԻ ԸՆՎԱ
ՏԱԿՆՈՆԿԱ՝ ԵՐԼԵ Ե-82 ԵԼԻՎԵԼ ՕՀՀ. ԱԿԱ ԿԱ-ԳԻԼ
(Ե ԳՀ. Կ.) ԱԵՐԵՄ ԻԿ Ե՛ ՀԵԼԿ ԻԿ ԽԱԼԱ ԽԱԼԻ

卷之三

ԱՅԱՀ ՀՐԵԼ' ՏԵՎԵՇ ՄԿՂՈՒ ԲԱՆԱԾԱՆ ԻՆՉ
«Ը Ա՛Ն ՀԱՅԵԱԾ ՁԵՒ-ՁԵՒ' ՏԻՒՂԻ ԸՆԳՆԱԿԱՐ»
ԽԵ ԽՄ ԱՅԵԼ ԼԼԵԼ ՄԱՅ - ԼԵԶԱԼ ԸՆԼԵԱՄ՝ ԵՍ
ԵԼԱՆ - ԵՍ ԱՐԵԾ Գ ՄԿՐԵԱԼ ԱՇԽԱՆՔ Ա-Տ
Ա՛Ն ՀԱՅԻ ԻՆՉ ՀՐԵԼ ԵԳԻ. ԼԵԼ ՀԻ. ԼԱԼ ՄԻ
ՃԵՐԼԱ ԽՈՒ ՄԱՐԱ ՇԱՄԱ: «ՃԵՐԼԱ ԱԴԱԼ ՀԻ
«Ը Ա՛Ն ԼԵՂԲԻՆԵԱԾ. ԾԽ ԵԳԱ Մ «ՆԵ» ԻՆԳՆԵ» ՇԱՄԱ
ԾԱԼԵԱ - ԵԼԱՆ' ԸՆԳՆԵ՝ ԵՍ ԽԱՆ Ա՛ՄԱԿ ԽՕ
ՃԵՐԼԱ ՃԵՐԼԱ ԵԳԵԼԵՐԱ - ԵՍ ՃԵԼ ԿԱՆ ԽՕ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱԴՐԱՆՏԱԿԱՆ ԱՐԵՎԵ

ԱՐԵՐ ԱՐԵԼԻ ԹՅ ԱՐԵՆԼԱ ՏԱԾՄ ԵՐԱՇ ԼԳԱԼ ՆԽԸ
Ա “ՆԵ” ԱՆԼԱՀԸ” ԱԼ ՀՕ ԱՍՆԼ ԸՆԾԱՌՆԼ ԵԽԸ” ԼԵԼ
ԱՆԿՋՋԸ” ԸՆԾԵՐԳՎՄ ՀՆ-ԱՎԱՐԵՐՄ. ԼՆԸ ԼԵԼ
ԹՅ ԱՄՐՄ” ԼԵԼ ԲԳԱ Ա “ՆԵ” ԱՆԼԱՀԸ” ԽՎԾԸ ԹՅ
ՀՐԱՄ ԱՄՐԱԼ ՆԽԸ ԵԾԸ ԱՎԵՎԾՈ ԱՅՎ ՀԱՐՑՄ
ԼԵԼ ԴԱ ԱՐԵԼ ՆԵ ԵՇԼԱԼ ԵԾԸ ԼՒԾ ԽՎԱԾՄ” ՀԵ
ՔԱԼ ԵԵՎԾԸ ՊՃԱ ԱԼ ԱՆԱԼ ԷՎՃԱԼՄ ԽՎԾԸ” ՆԼ
ԱՎԾԸ ԱՆԽԾԱԾՈ ԼԵԸ” ԽՎԾԸ ԼԱՐԵՎԾԸ. ԸՆԸ
ԾՅ ԱԼ ԱՆԱԼ ԵԾԸ ԲԺ ԽՎԾԸ ԵՎԱԾՄ” ՀԵ ԸՆԸ
ԽՎԾԸ ՀԵ ԱԿԵԼՄ ԱՆԵԼ ԼԵԼԸ ԸՆԸ! ԱՎԵՐԸ ԵՐԱ
ՀԵԼՎԵՐԸ. ԱԽԸ ԸՆԸ ՀԵՆԻԵԼ: ԱՎԵՐԸ ԵՐԱ
ՆԵ ԱՎԵԼ ԹՅ ԱՆԱՆԼԱՀԸ! ՆՈՒ-Ը ԱՐԵԼ ԱԲ-ԱԲ
ԱԼԵՐԸ ԱՆԱԼՄ ԹՅ ՀԵՎ-ԱԲՄ (Ե Հ. Կ) ԱՎԱՆՄ
ԵՎԱԾՄ ԼԵԴՐԻԼ ԱԲԳԱՄ ԸՆԸ. ԸՆԸ ԸՆԸ ՆԵ
ԱՎԼԵՏԸ ԱԽԸ. ԹՅ ԵԼ ԸՆԸ ԱԲ ԳԱՅԱԼ ՆԵ ԱՎԼ
ԱՎԾԵՐՆԵՐ ԱԵԾԸ ԱԼ ԱՎԵԼ ԳԵՎՄ ԽՎԾԸ ԵՎՃԱ
ԵՎՃԱԾՈ ԱՐԵՎԾԸ” ԱՄՐՎԱԾՈ ԱՎԵԼ ԸՆ ԱԼԵՄ ՀԼ
ՀԱՐԵԼՆՄ” ՀՅ ԱՎՃՎԾԸ ԹՅ ԱՆԽԾԱԾԱՆԱԼ. ԽՎԾԸ ՍՕ
ԱՎՃՎԾԸ ԸՆԸ ԵՎԳԱԼ ՆԼԵՐ ՆԽԸՄ (Թ Պ Հ Հ Հ Կ
ԸՆԸ Ե). ԵՎՃՎԾԸ ԱԿԱԼ ԳՐԼԵ ՀՅ ԱՎՃՎԾԸ
ԸՆԸ ԱՎԵԼ ԱՎԵԼՎՄ ԵՎՃՎԾԸ (ԼԽԸ ԽԱԼ ՀՀ
ԱՎԵԼ ՆԵ ԱՆԱՆԼԱՀԸ ԱՎԵԼՎՄ (ԼԽԸ ԽԱԼ ՀՀ

EL CANAL ENGLISH ENGINEER

שער „חמשית לשני כינורות,
שתי ווילוט וצ'אלט“ מאות ו-
א. מוצארט.

AMILANO, ספריית הקונסארט
באטרוריה על שם ג'. וארדוי.

עותיהם של הזמריט, ובהשתמשו לעיתים קרובות
בשפה של קיישוטים קוליים. וזאת אף על פי שכמה
אריות יש להן תבליטיות עזה, אופי מסויים, ולעתים
הן מלאות חיים ושפה של אידיאות.

לפני שיצא מאיטליה, קיבל מוצארט שתי הזמנות
חדשות חשובות נוספת: אורהטוריה על פי ליברטי
מאטאטאסיו, וסאראנדנה בשתי מערכות. בשובו
לאלצבורג לתקופה של קרוב לשישה חודשים, שקד
על חיבורן של יצירות אלה נוספת על כמה מיצורים
דתיים.

בשובו לאיטליה ב-13 באוגוסט 1771, עם הפאר-
טיטורה של האורהטוריה שהזמנה אצלו בפדואה,
„בתוליה המשוחררת“ (c. 74 · K), התעכבר במילאנו יותר
משלווה חדשים לשם חיבור וביצוע סאראנדנה שהיתה
עתידה להוות חלק מן החגיגות לכבוד נישואיו של
הארכידוכס של אוסטריה עם הדוכסית מריה
בייטריך'ה ד'אסטה. אסקאניו אין אלבה (111 · K),
לפי תמליל של פאריני, אינה ימנית עם יצירות
המופת של מוצארט, אך נראה שהציבור נהנה ממנה,
ביחוד בהצגה חגיגית, העשירה במקהלה ולבטים,
כפי שהנושא הפתאומי מחייב.

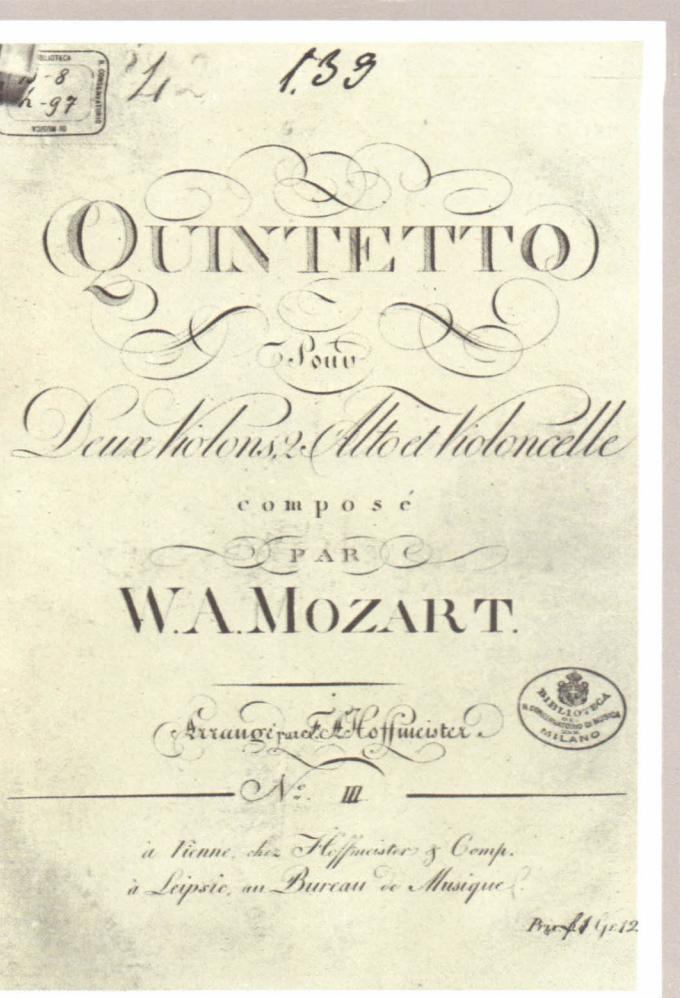
ביןתיים ביקש ליאופולד בכל הדרכים להשיג
משרה קבועה בשבייל ולפגאנג באיטליה, תחילת
בפירנצה, ולאחר מכן גם בונציה וbijoud במילאנו. אך
לשוו. אותה מריה תארזה, שקיבלה בחביבות
כה מרובה את „ילד הפלא“ בונינה, עיצה עכשו
לארכידוכס פרדריננד שלא קיבל לשירותו „אנשים
מיוטרים“ שהתחילה „לשוטט בעולם כקבנינים.“

בשובם מארציהם לאלצבורג, המתוינה להם
בשורה רעה נוספת. מת ההגמון זיגיסמונד, עוצרה
של זאלצבורג, מגנים ויידים של האב והבן מוצארט,
ובמרץ שנת 1772 נבחר לתפקיד זה הרוזן היירון
ニムス マコロラード, אדם קשה מאד, שאינו מכון
כל להעלים עינו מן הרשונות התכופים שביקשו
המוזרטים כדי לצאת למסעותיהם.

אף על פי כן, שהזמנה אצלו אופרה נוספת,
הלוço מוצארט ואביו עם שלישית למילאנו, וישבו
בها מ-24 באוקטובר שנת 1772 עד 13 במרץ 1773.
האופרה, על פי תמליל שלא הושלם של ז'וזואני דה
גאמארה, היא „לוטזו סילה“ (135 · K). אם מנוקודת,
ראות דראמתית לא הייתה התוצאה אלא בינוונית,
הרי הנעה האוירה המיחודה של הספרות, המעוות
בניגון קדמים-רומנטיים וליליים דקים, את המו-
סיקאי. בן ה-17 לכתב כמה פרקים יפים ברגש עצור,
עדין, כגון השכינה הלילית הנחדרת ליד קברו של
מאריו.

ושוב נתבזו התקומות להשתקעות סופית באיטליה,
והשיבה הביתה נתעכלה גם מחמת המחשבה על הרוזן
היירונימוס, שבגללו לא יכולו עתה להסתגל לאוורטה
של זאלצבורג.

cutat הקדיש עצמו ביתר מסירות למוזיקה ה-
לית: קבוצה בת חמישה סונאות לפסנתר (279/283 · K),

mozart ראשון לפסנתר ולתזמורת (175 · K), הרבה
רביעיות. ביןתיים גילתה בקייזר 1773, במהלך בימלך
קצר בונינה, את המוסיקה הכללית של פראנץ יוזף
ההיון, שעד אז בשיא התקופה המזיכירה את תנועת
„שיטורים אונד דראנג“ (סער ודחף) (ראה עמוד 123 —
פרק ג'). הדר של חוויה להחתה זו ניתן למצוא בקובץ
של סימפוניות שנכתבו בשנים 1773 ו-1774-180 · K),
וז בסול מינור (183 · K), ואלה בדו מאיזור (200 · K · K),
בלה מאיזור (201 · K) וברה מאיזור (202 · K). יצירות
אליה, המקסימות מבחינת הדחף הנפשי, היצירת
הלוחטים, השלמות הczortaty, נשמעו מסובכות
באזניינו הקונפורמיסטיות של ליאופולד, הכותב אל
בונו: „מה שאינו מוסיף כבוד לך, מוטב שלא יפרנסט.
לא השאלה לשום אדם את הסימפוניות שלך מתווך
ידעעה ודאית שאתה עצמן, אף על פי שאתה היה
מורוץ בשעה שכתבת אותן, לאחר שתשיג במרוצת
השנים יתר בהירות במסירת הרעיון, תשמח מאוד
על כך שאיש לא ראה אותן“. עכשו כבר הקדים הנער
את המורה הזקן, שלא היה עוד מסוגל לעקוב אחריו
ולבהירנו.

בסתיו שנת 1774 קיבל באופן בלתי-צפוי הזמנה
 לכתוב אופרה חדשה «הגננת המדומה» (196 • K),
 שהוצגה ב-12 בינואר 1775. הליברית, מأت קל-
 זאבייזי, הליבריטאי האיטלקי של גלוק, הייתה גם
 הפעם יצירהBINONI, ומוצארט לא חליכת לתקן את
 חוסר הקשר של התמליל ולהופכו לחזון אחד. אך אם
 להעיריך את הקטעים המוסיקליים בנפרד, הרי הם
 מעשה ידיו של מוסיקאי מבוגר, בעל סגנון אישי, הון
 בדף המצחיקים או קריקטוריים מובהקים, והן
 באירוע הגודלות «הרציניות», מלות תיזמור עשיר
 מאוד. הנה מה שכתב משורר גרמני, קריסטיאן
 שופארט, על אופרה זו: «שמעתי אופרה של הגאנו
 המופלא מוצארט. שמה «הגננת המדומה». פה ושם
 מbezika בה שלhabbat הגאנן. אך עדין אין זו האש
 הקדושה, המתנשאת בנחת מן המזבח אל השמיים,
 מעוטפת בעננים של קטורת, ריח ניחוח לאלים. אם
 מוצארט איננו פרח של חכמה, הוא עתיד להיות
 המלחין הגדול ביותר שהוא קיים אי פעם בעולם.»

מערכות לפי תמליל של מאטאטאסיאו. באמת זו סאראנדה בעלת אופי פאסטורלי מתתקתק, שאינה מאפשרת למוסיקה אלא מספר ארויות יפות — כגון — זו של אמינטה, "אהיה נאמנה", עם כינור סולו — כולה טובעה בחותמו של טעם דקורטיבי, מזהיר, שאיןנו נוטה לצול ל עמוקים.

אבל, לאידיאל אסטטטי זה נשאר מוצרט נאמן כל תקופה ישיבתו בזאלצבורג, זו שנאו סוקרים עתה. תקופה, שניתן לטמה כלפי האחד, הכנור, ובוצרה האחת: קונצ'רטו לכינור ולתזמורת.

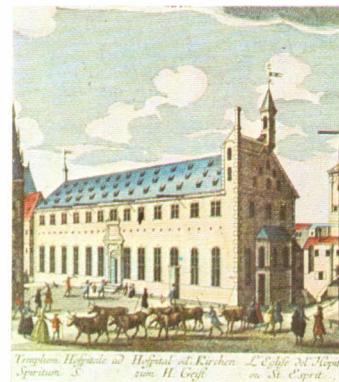
ב-14 באפריל 1775, ימים אחדים לאחר הצגתו "מלך הרועה", כתב מוצרט את הקונצ'רטו הראשון שלו לכינור, זה בסי אַמְּוֹלוֹ מאיז'ור (207 · K.). הכליל הראשי הזה עשווי יותר מכל כל אחר להצלחה בוירטוואיזיות המזהירה, הטובעת את חותמה על הרינויות השלולה והנעימה, סגנון שלמד מוצרט שנים רבות לפני כן אצל נרדיני, וגם אבי ייצג אותו בשרון רב. מראשים ביחוד ביצירה זו העשור הבלטני רגלי של האידיאות, התתחדשות הבלט-פוסקת של הזרם המוסיקאי שאינו יודע הפסכות ונתנחים. אכן

התקופה הנעימה שבילה במינכן, בסוף שנת 1774 עד 7 במרץ 1775, נסתיימה שוב בהצלחות מושicas. קAliות גזרות, אך בלי שתיראה כל תכנית לעתיד. המחשבה להשתקע בשלווה במינכן, תפסה מקום ניכר במוחם של ליופולד ולפганגן. בעוד שהטיל עצמו בסערה לחגיגות של אחד הקרנבלים המזהירים ביותר בכל רחבי גרמניה, לא שכח המוסיקאי העיר את החובות שמטיל עליו מקצועו. ואכן כתב באותו הימים סונאטה מזהירה לפסנתר ברה מאיז'ור (284 · K.). התקופה הקצרה בה התקרב מוצרט לסגנו בעל הבעה אנושית עצימה, רציני ולעתים דראמטיים ממש — בסול מיינר (183 · K.) — כאילו נשתחחה עכשו ופינתה את מקומה להסגנו הгалאנטי" הרענן יותר, מפתחה יותר, שהוא האידיאל המבעי של יצירה-מופת קטנה זו, המזהירה והקלילה.

בשובם לזאלצבורג, חזרו שני המוסיקאים לשירותם היוסדיומי אצל הארכיבגמון. קרוב לשLOS שנים נשאר מוצרט בזאלצבורג, ומסתבר שהיתה זו התקופה השקטה ביותר, המפיצה ביוטר בכל ימי חייו,عشירה במספר רב של יצירות נאות, שכמעט כולן נכתבו

מראהות שונות של העיר אוגסבורג.
תדים מן המאה ה-18.
אugsburg, בית מוצרט.

קסמה הנגדל של יצירה זו הוא בכושרה לגלות בכינור משחקים דקורטיביים, אך טעונים גם רניניות נעימה, רכה. עלה בידיו של מוצרט, יותר מאשר בידי כל מלחין אחר, לשות רוח זימרתית גם לסולם, לא רק פאג'ו, ולנהות בשמחה אחרי האושר של הדיוואר טימאנטו הנדר שרלו.

באوتה שנה, 1775, כתב גם את ארבעת הקוני צ'ארטי לכינור: ב-14 ביוני ברה מאיז'ור (211 · K.), ב-12 בספטמבר בסול מאיז'ור (216 · K.) עם אדג'ו נהדר — באוקטובר את זה ברה מאיז'ור (218 · K.) המעניק רחבות וביטוי מלא לוירטוואז, ולבסוף, ב-20

בsegnon חדש שלו ומזהיר, שרכש לעצמו במינכן. אך אי השקט, הزلזל בעבודה שלא אהב, נקיעת הנפש מעיר שנראה כאילו היא מתכחשת בעשנותו לכל חידוש אמנותי, היו תוססים בנשומו של המוסיקאי בן ה-21, עד שהביאו אותו לניטוק רועש וסופי.

השבה למינכן נתרחשה בסימן טוב ביוטר. לאחר הצלחתה של "התמימות המוסווית", הטיל הארכידי godון קולוראדו על ולפגןגן לכטוב אופרה לבבוז ביקורו של הארכידוכס מאקסימיליאן מזאלצבורג. ב מהירות בלתי-רגילה כתוב ולפגןגן תוך ימים אחדים את "מלך הרועה" (208 · K.), מחזה עם מוסיקה בשתי

מתוך "מיסה ברצוווס" (Missa Brevis) מאת ז. ג. מוצרט
וינה, הספריה הלאומית
אוסטריה.

Porta B.V.M. Unter Frauen Thor. La Porte Notre Dame

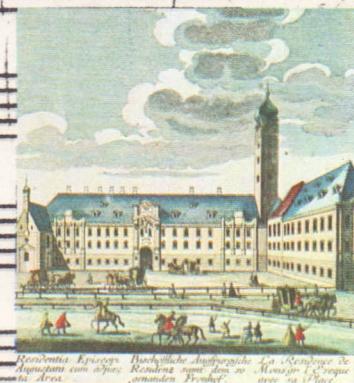
Tempel et Porta Moys. Bartholomaeus Kirche. L' Eglise et Porte der Deichselstrasse.

29 Mozart. 24.figur
a salzgasse 27. Jüngling

figur
Handchrift

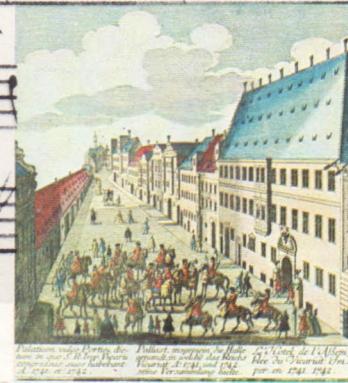

Porta S. Crucis. Hoher Kreuz Thor. La Porte St Croix

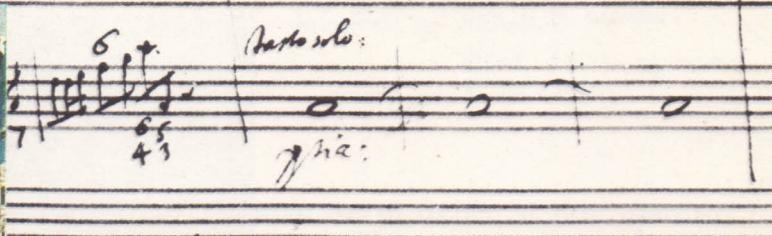

Residenz-Episcop. Bischofliche Amtshaus. La Residence de l'Episcopat avec son Palais.

17. Rudolf
A. May
Ludwig
1. 20.
2.

Palais und Porte des Palais, ungefähr die Höhe des Tore von 1742. Versetzt A. 1741 und 1742 nach Veranlassung des Kaiser. A. 1742.

1. Tempel am Tempelhof und Collège des Jésuites zu Wien

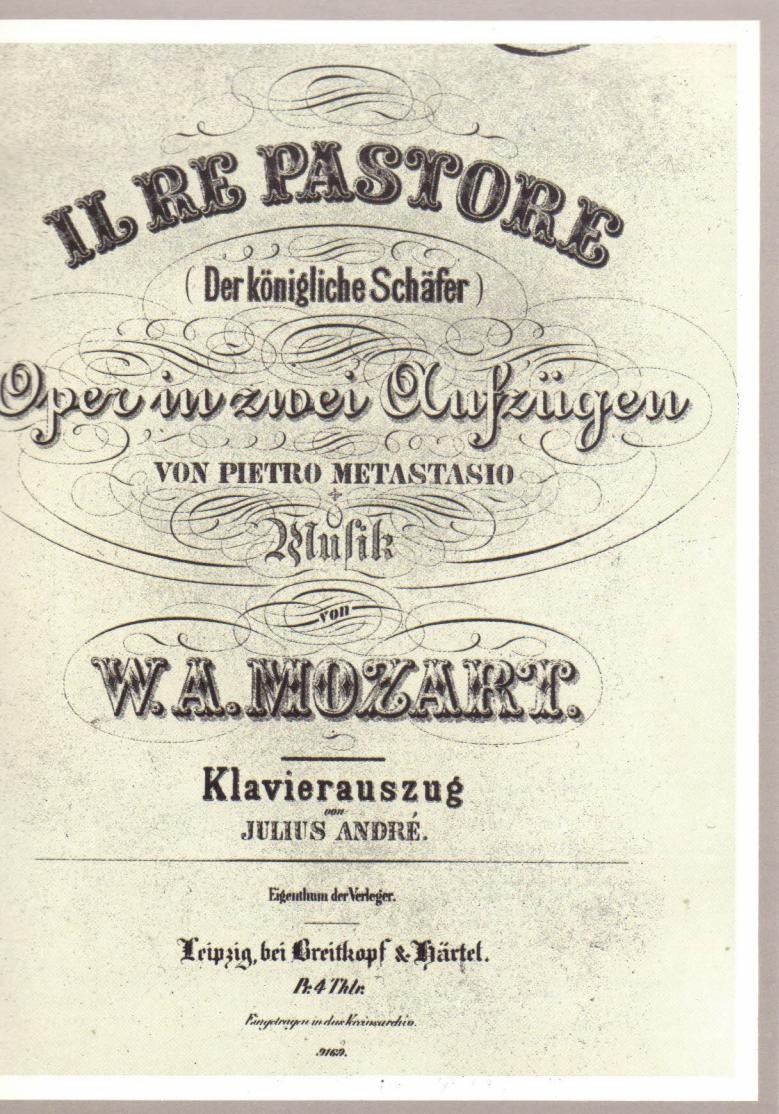
Porte grise. De l'Horloge. La Place Ferrière. L'Eglise St Maurice

Le régiment du Régiment de la Cavalerie. Le Régiment de la Cavalerie. Le Régiment de la Cavalerie. Le Régiment de la Cavalerie.

בדצמבר, את זה בלה מאג'ור (K. 219), המציגו
ברניינות נלהבת.

עוד יותר "галאנטיים" עם נתיחה תוכניתית הם הדיווארטימאנטים הרבים והסרנדות שכתב באותה תקופה בשליל חגיונות שונות בזאלצבורג. אלה הן דוגמאות נחרדות של חן, של שלווה, של המזאה רעננה: הסרנדזה ברה מאג'ור (K. 204), שכתב בקץ שנת 1775, בחמשה חלקים; "הסרנדזה נוקטורנה" ברה מאג'ור (K. 239) לשתי תזמורות, ולבסוף "סרנדת האפנאר" היפה מאד ברה מאג'ור (K. 250).

שער „המלך הרועה“ (1775)
מאת י. א. מוצרט.

מילאנו, ספריית הקונסרבטא-
טוריה ג'. ואודי.

ודוניתו הנחמדה מאריה טאקללה — הייתה מאניהים
המטרה החדשה, המסייעת של מסעם.

אם בזונה היו האפשרויות לשמע ולבצע מוסיקה
מרובות יותר, היה למאניהים היתרונו שהיא הייתה
עשהה להציג ביצועים בעלי איקות גבואה ביותר,
ולאחסן קומפוזיטורים כגון כריסטיאן קאנאייד,
קרל שטאמיך, איגנאץ הולצבאואר, שהצעינו גם
בדעה הביצוע.

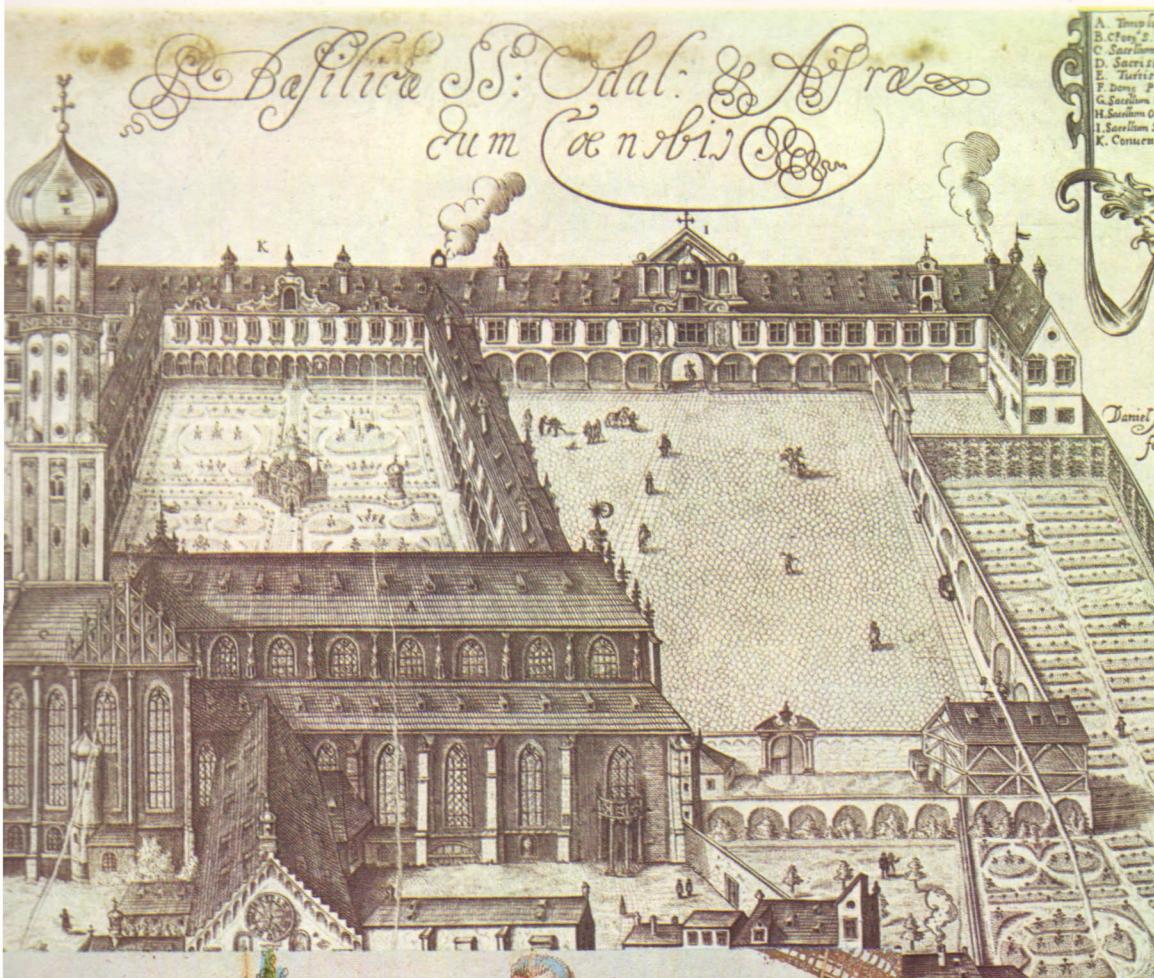
אחד התוכנות האופייניות לסגנון של מאניהים
היתה ברמתה הגבוהה של התזמורת, שהיתה מסוגלת
לבצע מומנטים וירטואוזיים נועזים ובלתי-ცפויים, ולו
גם על חשבונה של הצורה המוסיקאלית שלעתים
קרובות נתקבלה כאוטית ופרועה. מוצרט, שהוקסם
מיוכלתם של הנגנים, לא הניח לעצמו להידרדר במדרון
מסוכן זה; בכתבתו האלגנטית לא ענה אפילו במידה
מינימאלית לפיתוי הטכני. מסתבר כי התוצאה הח-
שובה ביותר של ישיבתו במאניהים הייתה פגישה עם

בינתיים, בעוד שהמצב בזאלצבורג נשאר ללא שינוי,
חש ליאופולד יותר ויותר את הצורך במסע חדש,
העשה להשלים את הקשרתו המקצועית של בנו ואך
لتת לו סיכוי ממש יותר לקבל עבודה. אך הארכי-
הגמון, שנתקבש פעמים רבות לתת לו רשות לנסיעה,
לא נראה כמו שנקון לתתיו. לאחר הפצרות רבות
נראה כאילו הוא אכן לוותר רק לגבי ולפוגאנג, אך
משגיעה שעת החלטה היסס שוב. אך כתוב המוסי-
קיי הצעיר, בלי ספק על פי עצתו של האב, מכתב
התפטרות, שהיה עתידחרוץ את גורלו. «כל שגדלות
יותר מתנות הקשרו שקיבלו הבנים מאלהיהם, כן
גדולה חובתם להשתמש בהן כדי לשפר את
תנאי חייהם וכדי להבטיח את קיומם ואת עתידם
שליהם עצם ושל הוריהם. הברית החדשה עצמה
אומרת זאת לנו». ולפוגאנג עשה צעד נועז זה בזורה
שאינה דיפלומאטית כלל. ואכן תשובתו של הארכי-
הגמון היא מיידית ומפורשת: «모עצת החזר החליטה,
כי האב והבן רשאים ללקת לבכת לבקש את מזלם במקום
אחר, בהתאם להוראות, הברית החדשה».

האב הצליח לבטל את החלטתו של קולוראדו
כלפיו, אך לגבי ולפוגאנג נהרסו הגשרים באופן סופי.
שוב יצא לדרכו, והפעם נלוותה אליו אמו. המוסיקאי
הליך לדרכו, והתפרק מהשפעת האב. ליאופולד ראה
ברור, בכאב, את המצב, וחש כי בנו שוב איינו שייך
לו. בניסיון קיצוני להציג בכך כלשי את הסמכות
האהבתית, שלח את אשתו, כדי שתפקיד על הבן שהיה
תמיד מפתיע בזינוקיו הפටואמיים ובהחלומותיו המו-
זרות של אדם מבוגר, אם כי הן מלאות תמיד התנהגות
ילדותית למגררי. מראה מגוחך היה לבירת הקישישה,
שלא שחה כלל לקראת מסע ארוך ומיגען, כשהיא
צועדת לצידו של בחור בן עשרים ויתר. אין אנו יכולים
לכבות את התרגשותנו למקרא המכובד היפה שכטב
לייאופולד יומיים לאחר צאתם לדרכו של יקורי-נפשו —
ולפוגאנג, שהאב חש כי הוא אבד לו סופית, והרעיה,
שלא ראה עוד את פניה. «לאחר שיצאתם לדרכו,
עליתי לאטי במדרגות וצנחה עלי על כסאי. כדי שהפירה
עשיתיمامצים גודלים לשולט בעצמי, שחתתי אפיו
לא תהיה קשה מדי, ובתוך המבוכה, שחתתי אל החלון כדי לברכו
מרחוק, אך לא ראייתי את מרכבתכם יוצאת מן השער,
ועל כן שיערתי שכבר יצאתם ונשארתني יושב שעה
ארוכה בלי לחשוב על שם דבר. נאנצ'רל בכתה מתוך
יאוש, ואני טרחתתי לנחמה. באשר לי, הלכתי לחדרי
והתפלلت את תפילת הבוקר. אך עברו עליינו ימים
עוגומים שלא שיערתי מעולם, כי יהיה עלי לעמוד
בhem».

התהנה הראשונה בדרכם הייתה מינכן, שבה
עוד נשתרם בטריזטו זכר הצלחתה של «התמימות
המוסווית». אך שוב: הבהירות רבות — בכללו הצעה
הראשונה לכתוב אופרה גרמנית — אך שום דבר של
וזאי. וליאופולד, היושב בזאלצבורג הקרובה, מזרז
אותו: «מיליים יפות, תשבחות, קריות, הייז' —
אין משלמות לא את שכרו של הרכב ולא את זה של
בעל בית המלון. מיד לאחר שאיא-אפשר להרוויח כסף
נוסף, עליהם ללקת מקום אחר».

לאחר שהייתה קצרה וחסרת-תועלת באוגסבורג
— העיר בה נולד ליאופולד, ובה הכיר ולפוגאנג את

הLIBRITAT של אופרה זאת מאת מאטיאסטאסיון, הוצלה במאה ה-18 בידי מוסיקאים שונים ובכללם גלוק ופייצ'יני. ו. א. מוצארט חיבר על פי תמליל זה מוסיקה בעלת כושר נזמרתי גדול, אך לקיה מנו הבחינה הדרומאטית.

קתרינלה ומנוו באונדיקטני
באוגסבורג, שם ניגן מוצארט
בשנת 1777.

אוגסבורג, בית מוצארט.

"גבירות ואדונים" על גני מנוי
פה מן המאה ה-18.

AMILANO, האוסף העירוני של
תדייסים על שם בארטאראלי.

לאיזה, בנו בת ה-15 של פרידולין ואבאר, אחיו החורג של קארל מריה הגדל. לאיזה למדזה זימרה, והותוצאות היו מצוינות. ומוצארט — פרט לעניין הסנטימנטאלי — הוקסם מיד מן היכולת הגדולה שגילתה. דבר זה משארת אריה שכתב בשביבה ב-24 בפברואר 1778 ובוצעה יפה להפליא בביתו של קאנאייך: "אלקאנדרו מתווודה" (K. 294). זה מיצור בעל מתייחסות נרגשת, עצמה מבעית מקסימה, אחת מיצירות-המופת של מווצארט באותה תקופה.

המלחין ואנדלינג, שבובילו כתוב מיצורים רבים: שתי רביעיות (K. 285 ו-K. 286) ושני קונצ'רטי (K. 313 ו-K. 314) נעימים מאוד ברכיניות הרכה והמלאת זימרתיות. בתקופה זו כתוב גם קבוצה של חמיש סוו-נאות לפנסטר וכינור (K. 301, 303, 305, 302, 296), המתאפיינת באופי התזמורתי הקל הממלא אותן.

אך הייתה לו במאנהיים עוד פגישה שהשפיעה השפעה עצומה על חייו של המוסיקאי. הפגישה עם

ארמון בוינה.
תדפס מן המאה ה-18.

וינה, הספרייה הלאומית הד'
אסטרטיה.

דמות מתוך „אידומאניאוס“
מאת ו. א. מוצרט.
מינכן, המוזיאון התיאטרוני.

של לואיזה; ליאופולד עצמו נאלץ להזות בהם מכך
שנים רבות. «הצעה»aczuta» נפצעה למסע עם האדון ואבאר
ושתי בניתו כמעט חוץ מהוציאה אותה מודעת. בני היקר
מאוד! כיצד יכולת, ولو רק לשעה אחת בלבד, לדבוק
במחשבה מטילה-אימה זו, שהכנית מישחו למוחך?
זהו מעשה היה להקטני-נפש, למלחינים למחצה,
לכתבים. נקוב לי בשמו שלמלחין גדול, מלחין המכבד
את עצמו, העולע לעשות צעד כה נקלה. לפאריס,
צא! ובמהירות האפשרית».

לייאופולד חש מיד את הסכנה. ולפוגאנג תיכנן
מסע חדש באיטליה, כדי להציג על הבמה האיטלקית
את תלמידתו הנברחת. הוא היה נכון לכל דבר ובלבד
שיגשים את תוכניתו זו. הוא כתוב הרבה בשבייל לואיזה
כדי להבליט את כשרונה וכדי לסלול לה דרך בעולם
המשמעות של האופרה. כל עמלו המפרץ של לייאופולד
היה עשוי להתרור לנוכח התהבותו השגועונית של
ולפוגאנג, שבה נצטropaה אל האהבה גם התפעלות של
נשמה מוסיקלית מאוד מכשרונות הזימרה הגודלים

המוסיקה

אנציקלופדיה אלבומית לtolodot המוסיקה

כרך 3 חוברת 36

כל חוברת צמוד תקליט

ד. פאברי — עורך אחראי, — א. רשינו — ראש המערכת, — א. פרוזרפיו — עורך מוסיקלי

מערכת ישראלית: מנשה רבינא, אברהם עומר. עברית — יצחק לבנון

זכויות המהדורה העברית: "מסביב לעולם" הוצאה לאור בע"מ, ת.ד. 23070 — תל אביב

FRATELLI FABBRI EDITORI MILANO © A.T.W. LTD. TEL-AVIV

תדריך لتקליטה

XXXVI

המבצעים	שם התוצרת	קווטר ומחירות	סימן ומספר
MOZART: OPERE PER PIANO SOLO E CONCERTI PER PIANO			
OPERE DIVERSE: K. 335, 396, 399, 475, 511, 574	Pf: J. Demus	Harmonia Mundi Archiv	30/33 HM 30685
ANDANTE CON 5 VARIAZIONI PER 4 MANI: K. 501; SONATA K. 497; ADAGIO E ALLEGRO K. 594	Pf: L. Berger, F. Neumeyer	30/33 APM 14062	
FANTASIA K. 396; SONATE K. 330, 457; RONDÒ K. 511	Pf: W. Backhaus	Decca	30/33 LXT 5167
FANTASIE: K. 397, 475; SONATE K. 310, 331	Pf: W. Kempff	DGG	30/33 LPM 18707
FUGA PER DUE PIANI K. 426; SONATE: K. 448, 521	Pf: A. e A. Kontarsky	Bärenreiter	30/33 BM 30 L 1521
VARIAZIONI: 12 K. 359, 6 K. 360, ecc.	Pf: P. Frankl	Vox	3-30/33 VBX 47
CONCERTI: K. 37, 39, 40, 41	Pf: Y. Loriod; orch: P. Boulez	Vega	2-30/33 A 353/4
CONCERTI: K. 238, 482	Pf e orch. di Salisburgo: G. Anda	DGG	30/33 LPM 18824
CONCERTI: K. 246, 595	Pf: W. Kempff; orch. Filarm. di Berlino: F. Leitner	DGG	30/33 LPM 18812
CONCERTI: K. 271; RONDÒ K. 386	Pf: C. Haskil; orch. Sinf. di Vienna: P. Sacher	Philips	30/33 AL 00259
CONCERTI: K. 413, 466	Pf: R. Serkin; orch. Fest. Marlboro: A. Schneider	CBS-USA	30/33 ML 5367
CONCERTI: K. 414, 449	Pf: K. Engel; Solisti di Vienna: W. Böttcher	Amadeo	30/33 AVRS 6319
CONCERTO: K. 415; SONATA: K. 280; VARIAZIONE: K. 265	Pf: C. Haskil; orch. d'archi di Lucerna: R. Baumgartner	DGG	30/33 LPN 18670 ** SLPM 138670
CONCERTI: K. 450, 503	Pf: A. Foldes; orch. Filarm. di Berlino: L. Ludwig	DGG	30/33 LPM 18796
CONCERTI: K. 451, 488	Pf e orch. di Salisburgo: G. Anda	DGG	30/33 LPM 18870
CONCERTI: K. 453, 537	Pf: H. Richter-Haaser; orch. Filarm. di Londra: I. Kertesz	Columbia	30/33 QCX 10472 ** SAXQ 7367
CONCERTI: K. 456, 451, 453, 459, 466, 467	Pf: I. Haebler, K. Melles; orch. Pro Musica di Vienna: H. Hollreiser	Vox	3-30/33 VBX 111
CONCERTI: K. 459, 595	Pf: A. Schnabel; orch. Sinf. di Londra: M. Sargent	Electrola	30/33 E 80829
CONCERTI: K. 482, 488	Pf: P. Entremont; orch. di Philadelphia: E. Ormandy	CBS	30/33 BRG 72019
CONCERTO: K. 466	Pf: S. Richter; orch. Sinf. di Varsavia: S. Wislocki	DGG	30/33 LPM 18595
CONCERTO: K. 467	Pf: D. Lipatti; orch. di Lucerna: H. von Karajan	Columbia	25/33 QC 5046
CONCERTI: K. 488, 467	Pf: A. Rubinstein; orch. RCA-Victor: A. Wallenstein	RCA	30/33 LM 2634
CONCERTI: K. 491, 466	Pf: C. Haskil; orch. Lamoureux: I. Markevitch	Philips	30/33 AL 02071
CONCERTI: K. 503, 466	Pf: W. Giesecking; orch. Filarm. di Londra: H. Rosbaud	Columbia	30/33 QCX 10181
CONCERTI: K. 537, 595	Pf: R. Casadesus; orch. Sinf. Columbia: G. Szell	CBS	30/33 72107
CONCERTO: K. 595, SONATA K. 331	Pf: W. Backhaus; orch. Filarm. di Vienna: K. Böhm	Decca	30/33 LXT 5123
CONCERTO: K. 365 PER DUE PIANI	Pf: C. Haskil, G. Anda; orch. Filarm. di Vienna: A. Galliera	Columbia	30/33 C 90519
CONCERTO: K. 242 PER TRE PIANI	Pf: R. G. J. Casadesus; orch. di Filadelfia: E. Ormandy	CBS	30/33 72150
19 SONATE E INTEGRALE DELLE OPERE PER PIANO	Pf: W. Geseking	Columbia	11-30/33 FCX 311/321
4 SONATE PER QUATTRO MANI: K. 190, 357, 358, 381; ANDANTE E VARIAZ. K. 501	Pf: I. Haebler, L. Hoffmann	Vox	30/33 DL 432-1
INTERPRETE: DOTT. G. Puchelt			
		Bärenreiter	3-30/33 BM 30 L 15113

המבצעים	סמל התוצרת	קוטר ומחריות	סימן ומספר
MOZART: OPERE PER PIANO SOLO E CONCERTI PER PIANO			
OPERE DIVERSE: K. 335, 396, 399, 475, 511, 574	Pf: J. Demus	Harmonia Mundi Archiv	30/33 HM 30685
ANDANTE CON 5 VARIAZIONI PER 4 MANI: K. 501; SONATA K. 497; ADAGIO E ALLEGRO K. 594	Pf: L. Berger, F. Neumeyer		30/33 APM 14062
FANTASIA K. 396; SONATE K. 330, 457; RONDÒ K. 511	Pf: W. Backhaus	Decca	30/33 LXT 5167
FANTASIE: K. 397, 475; SONATE K. 310, 331	Pf: W. Kempff	DGG	30/33 LPM 18707
FUGA PER DUE PIANI K. 426; SONATE: K. 448, 521	Pf: A. e A. Kontarsky	Bärenreiter	30/33 BM 30 L 1521
VARIAZIONI: 12 K. 359, 6 K. 360, ecc.	Pf: P. Frankl	Vox	3-30/33 VBX 47
CONCERTI: K. 37, 39, 40, 41	Pf: Y. Loriod; orch: P. Boulez	Vega	2-30/33 A 353/4
CONCERTI: K. 238, 482	Pf e orch. di Salisburgo: G. Anda	DGG	30/33 LPM 18824
CONCERTI: K. 246, 595	Pf: W. Kempff; orch. Filarm. di Ber- lino: F. Leitner	DGG	30/33 LPM 18812
CONCERTI: K. 271; RONDÒ K. 386	Pf: C. Haskil; orch. Sinf. di Vienna: P. Sacher	Philips	30/33 AL 00259
CONCERTI: K. 413, 466	Pf: R. Serkin; orch. Fest. Marlboro: A. Schneider	CBS-USA	30/33 ML 5367
CONCERTI: K. 414, 449	Pf: K. Engel; Solisti di Vienna: W. Böttcher	Amadeo	30/33 AVRS 6319
CONCERTO: K. 415; SONATA: K. 280; VARIAZIONE: K. 265	Pf: C. Haskil; orch. d'archi di Lu- cerna: R. Baumgartner	DGG	30/33 LPN 18670 ** SLPM 138670
CONCERTI: K. 450, 503	Pf: A. Foldes; orch. Filarm. di Ber- lino: L. Ludwig	DGG	30/33 LPM 18796
CONCERTI: K. 451, 488	Pf e orch. di Salisburgo: G. Anda	DGG	30/33 LPM 18870
CONCERTI: K. 453, 537	Pf: H. Richter-Haaser; orch. Filarm. di Londra: I. Kertesz	Columbia	30/33 QCX 10472 ** SAXQ 7367
CONCERTI: K. 456, 451, 453, 459, 466, 467	Pf: I. Haebler, K. Melles; orch. Pro Musica di Vienna: H. Hollreiser	Vox	3-30/33 VBX 111
CONCERTI: K. 459, 595	Pf: A. Schnabel; orch. Sinf. di Lon- dra: M. Sargent	Electrola	30/33 E 80829
CONCERTI: K. 482, 488	Pf: P. Entremont; orch. di Phila- delphia: E. Ormandy	CBS	30/33 BRG 72019
CONCERTO: K. 466	Pf: S. Richter; orch. Sinf. di Var- savia: S. Wislocki	DGG	30/33 LPM 18595
CONCERTO: K. 467	Pf: D. Lipatti; orch. di Lucerna: H. von Karajan	Columbia	25/33 QC 5046
CONCERTI: K. 488, 467	Pf: A. Rubinstein; orch. RCA-Vic- tor: A. Wallenstein	RCA	30/33 LM 2634
CONCERTI: K. 491, 466	Pf: C. Haskil; orch. Lamoureux: I. Markevitch	Philips	30/33 AL 02071
CONCERTI: K. 503, 466	Pf: W. Giesecking; orch. Filarm. di Londra: H. Rosbaud	Columbia	30/33 QCX 10181
CONCERTI: K. 537, 595	Pf: R. Casadesus; orch. Sinf. Co- lumbia: G. Szell	CBS	30/33 72107
CONCERTO: K. 595, SONATA K. 331	Pf: W. Backhaus; orch. Filarm. di Vienna: K. Böhm	Decca	30/33 LXT 5123
CONCERTO: K. 365 PER DUE PIANI	Pf: C. Haskil, G. Anda; orch. Fi- larm. di Vienna: A. Galliera	Columbia	30/33 C 90519
CONCERTO: K. 242 PER TRE PIANI	Pf: R. G. J. Casadesus; orch. di Fi- ladelphi: E. Ormandy	CBS	30/33 72150
19 SONATE E INTEGRALE DELLE OPERE PER PIANO	Pf: W. Geseking	Columbia	11-30/33 FCX 311/321
4 SONATE PER QUATTRO MANI: K. 190, 357, 358, 381; ANDANTE e VARIAZ. K. 501	Pf: I. Haebler, L. Hoffmann	Vox	30/33 DL 432-1
INTEGRALE DELLE VARIAZIONI	Pf: G. Puchelt	Bärenreiter	3-30/33 BM 30 L 15113

** dischi stereofonici

ЛИТИЯ

XXX